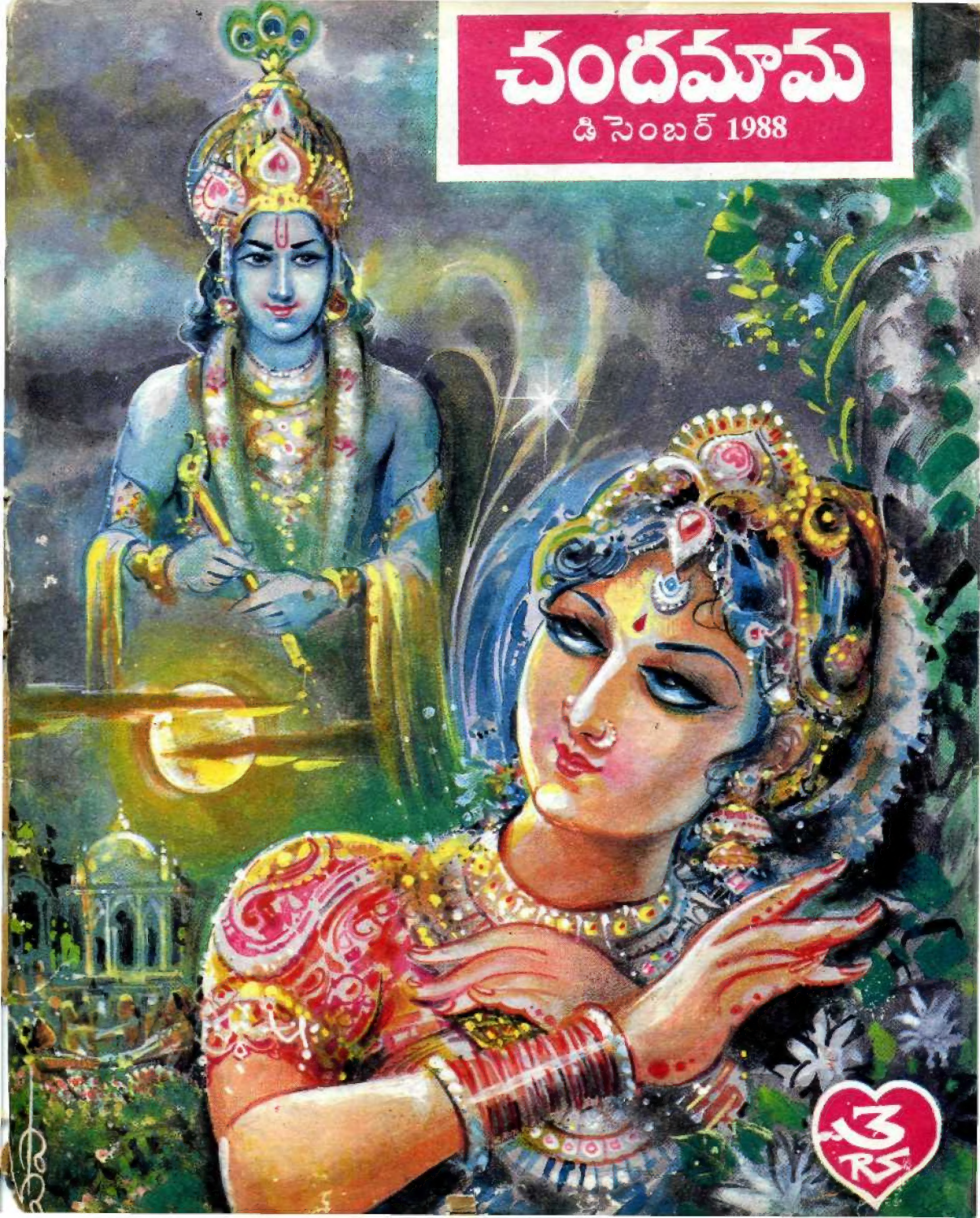

చందమామ

డి సెంబర్ 1988

రామ్, శ్యామ్

పార్లె

చూపిన సమయస్ఫూర్తి

రామ్, శ్యామ్ ఇద్దరూ తమ కిష్టమైన పాపిన్స్ సములు తో తమ పొదుపుడబ్బు జమచేయడానికి బ్యాంకుకు వస్తారు.

సరిగా అప్పుడే ఒక స్కూటర్ కేసుమంటూ వచ్చి అగుతుంది. రామ్, శ్యామ్ డిలీక్స్ పడ్డారు. ఇద్దరు మనుషులు బ్యాంకులోకి దూరీ మిపాకెలుకాలుస్తారు.

బ్యాంకులో వున్న నేస్తాలు ప్రమాదంలో ఉన్నారు. త్వరగా వాళ్ళని రక్షించాలి.

ఇద్దరూ వెనక తలుపు గుండా బ్యాంకులోకి వస్తారు.

లోపల జరుగుతున్నది చూసి నిలబడిపోతారు.

హోండ్స్! డబ్బంతా తీసిలా ఇచ్చేయండి!

ఇద్దరూ మెల్లగా ఆ దోపిడీదార్లకు దగ్గరగా వచ్చి పాపిన్స్ ప్యాకుల్ని పిస్తోళ్లలాగా గురివేట్టారు.

ఉన్నట్టుండి ఇలా జరగడంతో ఆ దొంగలు గాబరాపడిపోతారు. రామ్, శ్యామ్ ఇద్దరూ వాళ్ళని తాళ్ళతో కట్టేస్తారు.

పార్లె హాపిన్స్

అరే రామ్, శ్యామ్ మిలిద్దరూ ఎంత ధైర్యం చేశారు! మీకింత ధైర్యం ఎలా వచ్చిందే!

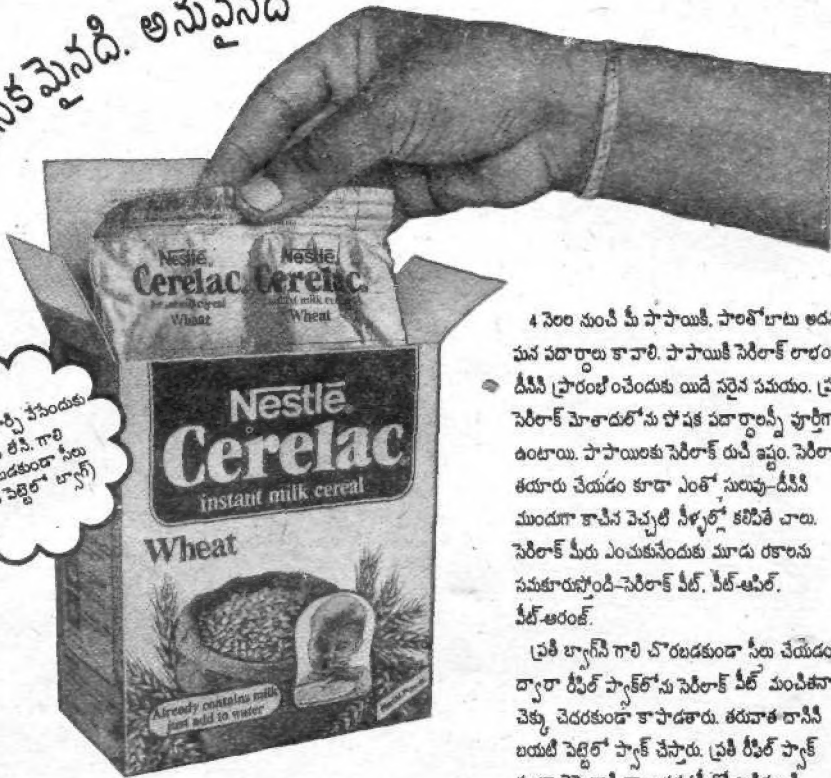
నోరూరించే. మనసుదోచే. మైమరపించే.

ఇప్పుడు!

సెరిలాక్ లాభాన్ని డబ్బు ఆదా చేసి
రీఫిల్ ప్యాక్ ద్వారా పొందండి

అధునికమైనది. అనువైనది

(సరుకు మార్చి పేసేందుకు
మీ లిస్ట్ గాలి
చొరబడకుండా మీరు
చేసిన పెట్టిల్స్ బ్యాక్)

4 నెలల నుంచి మీ పాపాయికి, పాలతో బాటు అదనంగా
మన పదార్థాలు కావాలి. పాపాయికి సెరిలాక్ లాభంతో
• దీనిని ప్రారంభించేందుకు యిదే సరైన సమయం. ప్రతి
సెరిలాక్ మోతాదులోను చొప్పుక పదార్థాన్ని పూర్తిగా
ఉంటాయి. పాపాయిలకు సెరిలాక్ రుచి ఇష్టం. సెరిలాక్ ని
తయారు చేయడం కూడా ఎంతో సులువు. దీనిని
ముందుగా కాచిన వెచ్చటి నీళ్ళలో కలిపితే చాలు.
సెరిలాక్ మీరు ఎంచుకునేందుకు మూడు రకాలను
సమకూరగ్నండి-సెరిలాక్ వీట్, వీట్-ఆపిల్,
వీట్-ఆరంజ్.

ప్రతి బ్యాచ్ గాలి చొరబడకుండా మీరు చేయడం
ద్వారా టీఫ్ట్ ప్యాక్ లోను సెరిలాక్ వీట్ మంచితనాన్ని
చెక్కు చెదరకుండా కాపాడతారు. తయారుచేసిన
బయటి పెట్టిల్ ప్యాక్ చేస్తారు. ప్రతి టీఫ్ట్ ప్యాక్
కూడా నెస్టె వారి నాణ్యత హామీతో లభిస్తుంది.

సెరిలాక్ ని తయారు చేయడంలో పరిశుభ్రతను
పాటించేందుకు, మీ పాపాయికి సమతుల్యత
చొప్పుకానాన్ని అందించేందుకు ప్యాక్ మీద
ఉన్న సూచనలను జాగ్రత్తగా పాటించండి. టీఫ్ట్ ని
తెరిచిన వెంటనే అందులోని పదార్థాన్ని గాలి
చొరబడని డబ్బాలోకి మార్చండి.

ఉచితం
సెరిలాక్ టోబీ కేర్ బుక్
వ్రాయండి సెరిలాక్
చాఫ్ట్ బాక్స్ నెం 3
న్యూ డిల్లీ 110008

R K SWAMY/FSL/5340 TEL

ఆంప్రో మిల్క్ బేస్ బడిపిలల బిస్కట్

Sista's-EIPL-97/88 Tel.A

పాలలోని పౌష్టికత పరిపూర్ణంగా గలది.

చదవండి

చదివించండి!

వనితల ప్రగతిని ప్రతిబింబిస్తూ
పన్నెండు సంవత్సరాలుగా
ఆబాల గోపాలాన్నీ ఆకట్టుకుంటున్న
ఏకైక మాసపత్రిక

వనిత

ఇప్పుడు కొత్త గెటప్ తో,
ఎక్కువ పేజీలతో
మరింత ఆకర్షణీయంగా వెలువడుతోంది!

వనిత

ప్రగతిని కోరే ప్రమదల మాసపత్రిక

విడి ప్రతి వెల: రూ. 4.00

సంగ్రహించండి, రూ. 48.00

వివరాలకు:

విజయవాడ హౌస్, చందమామ బిల్డింగ్, పుద్రాశు-600 026

LCD GAME SERIES

DRAMATIC TECHNOLOGY

CASIO

THRILLS! SPILLS! ADVENTURE!

Realistic,
exciting
sound
effects!

CG-410
GUERRILLA WARFARE

CG-420
WESTERN SHERIFF

CG-430
JET STAR

CG-128
LOVELY ANGEL

CG-129
CROCODILE PANIC

CG-130A
RABBIT FARM

For further information and contact

India: **Thakral Computers (P) Ltd.**

117/118, Dalamal Tower, 211, Nariman Point, Bombay-400 021. Tel: 2871340, 232104. Telex: 011-2937

Singapore: **THAKRAL EMPORIUM (S) PTE. LTD.**

77 High Street # 01-06, High Street Plaza, Singapore 067
Tel: 3379338 (8 lines) Telex: THAKRAL RS 23884

Hong Kong: **ONFLO MARKETING CO., LTD.**

2/F Hotel Miramar, 118-120 Nathan Road,
Tsim Sha Tsui Kowloon Hong Kong
Tel: 3-7987131 Fax: (852)-3-7988917
Telex: 558858 ONFLO HK Cable: ONFLOTRON HONG KONG

Nepal: **RAINBOW PHOTO-FINISHERS PTE. LTD.**

Gopalrai Punaholam P.O. Box 772 Kathmandu, Nepal
Tel off: 2-24589, 2-24074 Telex: 2339 GRPL NP

U.A.E.: **JUMBO ELECTRONICS CO. LTD.**

Jumbo House P.O. Box 3426 Dubai
Tel: 422555 (15 lines) Telex: 45845 JECOL EM

Saudi Arabia: **MAHMOOD SALEM ABBAR CO.**

Head Office Jeddah - Saudi Arabia - P.O. Box 481-JEDDAH 21411

Tel: 6512764/6512768 Telex: 601790 ABBARJ SJ

Oman: **ARABIAN CAR MARKETING CO., LTD.**

P.O. 4305 RUWI Sultanate of Oman Tel: 793741 To 50 Telex: 3585 BAHWAN ON

CASIO COMPUTER CO., LTD.
Tokyo, Japan

చందమామ

సంస్థాపకుడు : 'చక్రపాణి'

సంచాలకుడు : నాగిరెడ్డి

ఈ నెల బేతాళకథ ["ప్రతిజ్ఞాభంగం"]కు ఆధారం, మల్లవరపు మనోహరరెడ్డి రచన. అత్తుస్తుతీ, పరనిందా మనిషికుండగూడని అవగుణాలు. పరోపకారబుద్ధి, ప్రలోభాలకు లొంగకపోవడం అనేది, మనిషికి నైజగుణం కావాలి. కాని, కొందరు కేవలం యితరుల నుంచి మెప్పు పొందేందుకు, ఎంతో ఉదారులలాగా, నిగ్రహశక్తికలవారిలాగా ప్రవర్తిస్తారు. ఇందుకు ఉదాహరణ "పిశాచాల సందేహం" అన్న కథ.

అమరవాణి

ఉత్తమే శుశ్రీణం కోపో, మర్యమే పుటికార్యయం,
అధమే వ్యూధమౌరాత్రం, చందాలే మరణాంతికః.

[ఉత్తములకు కోపం వస్తే శ్రీణుకాలమే ఉంటుంది. మధ్యములలో ఒకటి, రెండు గంటలు ఉంటుంది. అధములలో ఒక రాత్రి, పగలూ ఉంటుంది. సంచలకుకోపం వస్తే చచ్చేవరకూ ఉంటుంది.]

సంపుటి 83 డిసెంబర్ '88 సంచిక 6

విడి ప్రతి : 3-00 :: సంవత్సర చందా : 36-00

కొత్త హార్లిక్స్ బిస్కెట్స్.
కొంతమంది మంచి రుచి నిపుణులు
యిలా అంటున్నారు...

ఉమ్...
 నిస్సందేహంగా
 మరింత రుచికరం

ఎంతగానో పాలతో
 సిండినవి

నిజంగానే
 సంపూర్ణమైన హార్లిక్స్
 మంచితనం

కొత్త

హార్లిక్స్ బిస్కెట్స్

ఇప్పుడు

రుచికరమైనవి, పాలతో సిండినవి, మరియు సంపూర్ణమైన హార్లిక్స్ మంచితనం.

HTA 5456 TEL

చందమామ కబుర్లు

చిన్నచిన్న కోతులు

తెల్లపులులకు ప్రసిద్ధి గాంచిన ధువనేళ్లర్ సమీపంలోని సందనకానన్ జంతుప్రదర్శనశాలకు, ఇటీవల అమెరికా నుంచి రెండు మర్మోసాచ్ జాతి కోతులను తెప్పించారు. ఈ కోతులు ఆరు అంగుళాల మేరకు మాత్రమే ఎదగగలవు.

ఆతివృద్ధ దంపతులు

పోలియట్ రష్యాకు చెందిన ఇలియన్ జవర్ వ్హకు 122 సంవత్సరాలు. అతని భార్య ఖలియన్ వయసు 113 సంవత్సరాలు. వాకూ సమీపంలో నివసిస్తున్న ఈ వృద్ధదంపతులు తమ పిల్లలూ, మనమలూ, మునిమనమలూ అంతా కలిసి దాదాపు 200 మంది కుటుంబ సభ్యుల సమక్షంలో గత సెప్టెంబర్ లో—తమ 103వ పెళ్ళిరోజు వేడుకలను ఎంతో ఉత్సాహంగా జరుపుకున్నారు.

ఆపదలో బాకమత్స్యం

సెప్టెంబర్ లో ఆస్సాంను ముంచెత్తిన వరదల సమయంలో—అడవినినుగులూ, విషసర్పాలూ, పెద్దపులి అన్నీ ఒకేచోట సోనిత్ పూర్ సహాయకళిదరం సమీపంలో—తమ జాతి వైరాలు విస్తరించి కాంతియుత సహజీవనం గడిపాయి. సమీపంలో నడమాడుతూన్న మనుషులతోలికి కూడా ఆ జంతువులు పోనేలేదు.

టెట్ ఆఫ్ టెట్ కనిపించిన

వస్త్రపులు ఏమిటి ?

ఫారింజరంగుకాంతిని వెదజల్లుతూ గురుతెలియని రెండు వర్గాలు ఆకాశంలో ఎగరడం ఇటీవల—టెట్ ఆఫ్ టెట్ సగరవాసులు చూశారు. అవి ఎటువంటి వర్గాలు? ఎందుకలా వచ్చాయి? అన్న విషయాన్ని విజ్ఞానవేత్తలు దెప్పలేక పోయారు.

మౌనం విలువ

మంగపురం జమీందారుకు ఎక్కువగా మాట్లాడే అలవాటు వుండేది. కోసిష్టికావడంవల్ల, ఆ విషయం ఆయనకు తెలియజెప్పడానికి ఎవరికీ ధైర్యం లేకపోయింది.

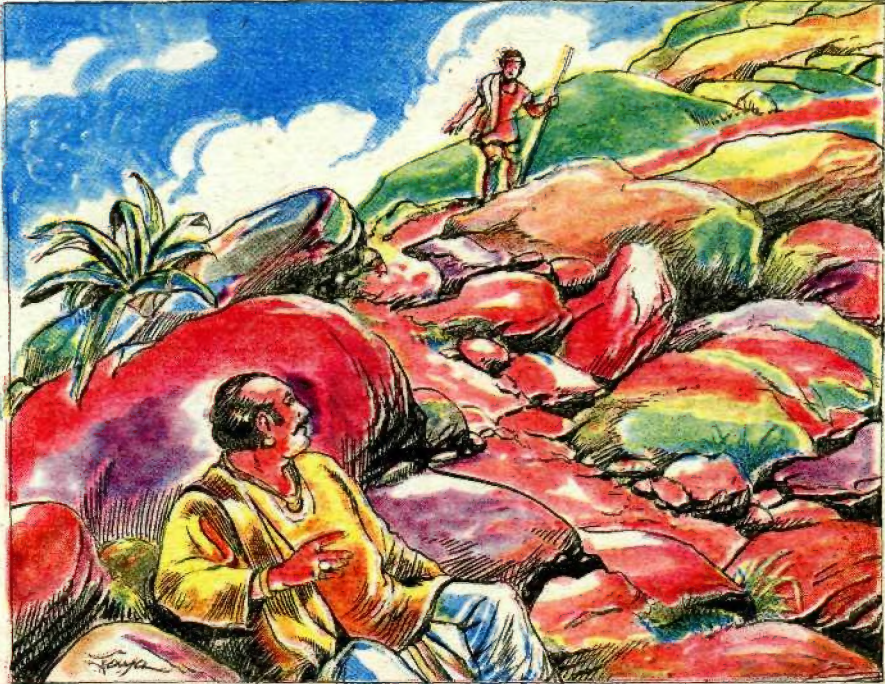
ఒకనాడు జమీందారు ఒంటరిగా వాహ్యోళి వెళ్ళాడు. ఊరినివర ఒక అందమైన కొండ వున్నది. జమీందారుకు కొండ మీదికి వెళ్ళాలనిపించింది. కొండ దిగువన గొర్రెలకావరి ఒకడు కనిపించాడు. వాణి కోడుగా రమ్మని జమీందారు కొండకేసి నవ్వెడు.

గొర్రెలకావరి మాట్లాడకుండా చకచకా కొండెక్కి పోసాగాడు. జమీందారు ఏవేవో మాట్లాడుతూ వెనకబడిపోయాడు; కొంతసేపటికి ఆయాసంతో ఒక బండమీద చదికిలబడ్డాడు.

“కొండెక్కాలంటే, మౌనంగా నడవడం చాలా ముఖ్యం. అప్పుడే అలసట లేకుండా త్వరగా కొండెక్కగలం,” అన్నాడు గొర్రెలకావరి అమాయకంగా.

కొండెక్కడానికే కాదు; జీవితంలో పైకి రావాలన్నా అతిగా మాట్లాడటం మంచిది కాదన్న విషయం — జమీందారుకు అప్పుడు అర్థమయింది. ఆ తరువాత ఆయన మౌనం విలువ తెలుసుకుని అందరిచేతా మితథాపి అనిపించుకున్నాడు.

— కాటిచెర్ల గురురామప్రసాద్

నోటిమంచితనం

కేతవరం చాలా పెద్ద గ్రామం. ఆ గ్రామంలో రాముడనే వాడుండేవాడు. వాడికి తల్లి వున్నది, తండ్రి లేడు. వాడు కష్టపడి పని చేస్తాడుగాని, చాలా దుడుకు మనిషి. నోటిమంచితనం వుంటే తప్ప, జీవితంలో నెగ్గుకురావడం కష్టమని, తల్లి వాడికి పడేపడే చెబుతూంటుంది.

అయినా వాడు, ఆమె మాటలను చెవిని పెట్టుకుండా, "కష్టపడి పని చేసుకునే వాణ్ణి. ఒకరిచేత మాట పడాల్సిన అవసరం, నాకు లేదు," అనేవాడు.

ఒకసారి వాణ్ణి, ఆ ఊరు కరణంగారు పిలిచి, "మా నాన్న ముసలివాడైపోయాడు. ఒక మనిషి దగ్గరుండి కనిపెట్టి చూస్తూండాల్సి. నాకేమో ఊరినిండా పనులు. క్షణం తీరికుండదు. నా పెద్ద కొడుకు వ్యవసాయం. రెండోవాడు చదువు. ఆడ పిల్లలిద్దరూ సంగీతం నేర్చుకుంటున్నారు.

నా భార్యకేమో ఇంటిపని, వంటపని! నువ్వు కొంతకాలంపాటు మా నాన్నను కనిపెట్టుకుని వుంటానంటే, నీకు నెలకు అయిదువందలవరహాలిస్తాను," అన్నాడు.

రాముడు రోజంతా ఊళ్ళో కష్టపడి పనిచేసినా, నెల తిరిగేసరికి రెండు వందలవరహాలకు మించి దొరకవు. వాడి కొక మంచి ఎడ్ల జత వున్నది. వాటిని నాగలికికట్టి పొలం దున్నడమూ, బండికి కట్టి బరువులు లాగించడమూ, వాడు చేసేపని. అందువల్ల వచ్చే ఆదాయం తక్కువయినా, వాడికదే గౌరవంగా తోస్తుంది తప్ప, ఒకరింట పనిమనిషిగా వుండడం యిష్టం లేదు.

వాడు, కరణంగారితో, "కన్నతండ్రికి స్వయంగా సేవలు చేసుకునే అదృష్టం వస్తే, సంతోషించడానికి బదులు పనివాణ్ణి పెడతావా? ఇదేనా తండ్రి ఋణం తీర్చు

"పసుంధర"

కునే పద్ధతి ? ఇది నీకు నచ్చిందేమో కానీ, నాకు నచ్చలేదు," అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రోజే వాణ్ణి, మునసబుగారు పిలిచి, "రేపు మా ఇంట్లో, మా నాయనగారి ఆబ్దికం. పెద్ద ఎత్తున వంటలు చేయాలి. ఉన్నట్టుండి వంటాయన ఆరోగ్యం పాడయింది. ఆయన, దగ్గరుండి అన్ని పనులూ చేయిస్తాడట. కానీ బిందెలు వార్చడానికి మనిషి కావాలి. నువ్వు సాయం చేస్తానంటే, ఒక్క రోజుకు నూరువరహాలిస్తాను," అన్నాడు.

రాముడు దీనికి మందిపడి, "నేను పొలం దున్నేవాడినే కానీ, వంటవాణ్ణి కాను. డబ్బున్నదన్న ఆహంకారం కాక

పోతే, నా వంట్లో ఎంత సత్తువుందో, నీ పిల్లల్లోనూ అంత సత్తువుంది. ఒక్క రోజుకు వాళ్ళు పని చేయలేరా ?" అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తర్వాత వాణ్ణి, భూస్వామి భూషయ్య పిలిచి నీళ్ళు తోడమన్నాడు. వైద్యుడు వీరన్న మందులు నూరి పెట్టమన్నాడు. పెద్దరైతు పేరయ్య దొడ్డి ఊడిచి పెట్టమన్నాడు. రాము డెవ్వరికీ పని చేయలేదు. అందరినీ తిట్టిపోసి, ఇంటికి వెళ్ళి చిరాగ్గా కూర్చున్నాడు.

అప్పుడు వాడి తల్లి, వాడి దగ్గర కొచ్చి, "పొరుగుాళ్ళో మీ మామయ్యకు, మన ఎడ్లజతతో పని పడిందట. బండికట్టుకుని వెళ్ళు," అన్నది.

రాముడి మామయ్యకు, రాముడన్నా, వాడి ఎడ్లజతన్నా ఎంతో యిష్టం. వాడికి, ఆయన తన కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేయాలనుకుంటున్నాడు. మామయ్యంటే రాముడికీ ఎంతో యిష్టం. కాబోయే భార్యను చూడడం కోసం, వాడు వెంటనే బండికట్టి ప్రయాణమయ్యాడు.

వాడు పొరుగుూరు పొలిమేరల్లోకి వెళ్ళే సరికి, ఒక బలిష్ఠుడైన మనిషి వాణ్ణి అటకాయించి, "బండి దిగు!" అన్నాడు.

రాముడు బండి దిగి, "నువ్వెవరు ?" అని అడిగాడు.

అ మనిషి, రాముణ్ణి ఒక్క తోపుతోసి,
 "ఈ బండి నాది!" అంటూ, బండ్లో
 ఎక్కి కూర్చున్నాడు.

రాముడు, వాడి మీద కలబడదామను
 కున్నంతలో, పొన్నుకర్ర ఆడిస్తూ కొంచెం
 దూరంలో నిలబడి వున్న మరొకతను,
 "నేనాకనబడే గ్రామ పెద్దను. తెలియదం
 లేదా వాడెవడైంది? ఇక నీ దారినపో,"
 అన్నాడు కసురుతున్నట్టు.

బలిష్ఠుడు బండిలో గ్రామం కేసి
 వెళ్ళాడు. రాముడు నీరసంగా కాళ్ళిడ్చు
 కుంటూ మామయ్య ఇంటికి చేరుకుని
 జరిగింది చెప్పాడు.

"వాడు వస్తాడు మల్లన్న అయ్యంటాడు.
 ఈ మధ్య వాడి అగడాలు మితిమీరి

పోతున్నాయి," అంటూ నిట్టూర్చాడు
 రాముడి మామయ్య.

"మామయ్యా, నా బండి, ఎద్దజత
 మళ్ళీ, నాకిప్పించు," అన్నాడు రాముడు
 దీనంగా.

"అది నావల్ల కాదురా! వాడు చాలా
 ప్రమాదకరమైన మనిషి. ఊళ్ళో మా
 ఎవరి జోలికిరాదు. మేము వాడి జోలికి
 వెళ్ళామంటే మాత్రం, మా అంతు
 చూస్తాడు," అన్నాడు రాముడిమామయ్య.

"ఈ ఊరికి పెద్దలు లేరా? అన్యాయం
 జరిగితే ఎవరూ అపరా?" అన్నాడు
 రాముడు కోపంగా.

"ఎందుకు లేరు? ఉన్నారు. కానీ
 యీ మల్లన్న ఎంత దుడుకువాడైనా, పెద్ద

లందరితోనూ మంచిగా వుంటాడు. వాళ్ళు చెప్పినట్లు విని, వాళ్ళ పనులు చేస్తాడు. అందుకని వాడి అటలు సాగుతున్నాయి. వాళ్ళంతా వాడిపక్షమే!" అన్నాడు రాముడి మామయ్య.

"అయితే నా బండి నాకు తిరిగి వచ్చే మార్గం లేదా?" అని అడిగాడు రాముడు దిగులుగా.

"ఒక ఉపాయముంది. పెద్దలు, మన బోటి చిన్నవాళ్ళ బాధల గురించి పట్టించుకోరు. కానీ పెద్దల కన్యాయం జరగనివ్వరు. మీ ఊరి పెద్దలెవరైనా నీ తరపునవస్తే, నీ పని సానుకూలమవుతుంది," అన్నాడు రాముడి మామయ్య.

రాముడు మరింత నీరసపడిపోయి, ఊళ్ళో జరిగినదంతా చెప్పాడు. అప్పుడు రాముడి మామయ్య ముక్కుమీద వేలేసుకుని, "ఓరా! ఎంత పని చేశావురా! అల్లరిచిల్లరగా తిరిగే మల్లన్నకే, నోటి మంచితనం వల్ల ఊళ్ళో గౌరవముంది. కష్టపడి పని చేసుకునే, నీకెంత గౌరవముందాలి! నీ ఊరి పెద్దలను క్షమార్చునైనా అడుగు—లేదా మా ఊరి మల్లన్న కాళ్ళుపట్టుకో. నీ పని సానుకూలమవుతుంది," అన్నాడు.

"కాళ్ళు పట్టుకునేమాటైతే, మా ఊరి పెద్దల కాళ్ళో పట్టుకుంటాను," అంటూ రాముడు వెంటనే తన ఊరుకు తిరిగి వెళ్ళి, ముందు కరణంగారింటికి వెళ్ళాడు. ఆయన, వాడివంక గుడ్లు రుముతూ చూసి, "ఏరా? నీకిక్కడేంపని?" అన్నాడు.

రాముడు, కరణంగారి కాళ్ళ మీద పడి, "అయ్యా! నాపల్ల పొరబాటై పోయింది. నీ బోటి వారింట్లో ఎవరిని సేవించుకున్నా, నాకు పుణ్యమే వస్తుంది. అటువంటిది పెద్దలు, పరమపూజ్యులు ఆయన నీ తండ్రిగారిని సేవించుకునే అదృష్టంవస్తే కాదన్నాను. నీవు నాకు ఒక్కవరహా అయినా యివ్వనవసరం లేదు. నేను నీ తండ్రిని ఈ క్షణం నుంచే సేవించుకుంటాను," అన్నాడు.

కరణం చప్పున చల్లబడిపోయి, "అవేం మాటలా? ఉదయం నీవన్న మాటలకు నా కళ్ళు తెరుచుకున్నాయి. డబ్బుందన్న అహంకారంతో, నా బాధ్యతలు నేను మరిచిపోయాను. నా తండ్రిని నేను సేవించుకోవాల్సిగానీ, వేరే మనిషిని పెట్టడం ఎంత తప్పు!" అన్నాడు.

రాముడు అదే విధంగా మునసబు, భూషయ్య, వీరన్న, పేరయ్య—అందరికీ క్షమార్పణ చెప్పుకున్నాడు. వాళ్ళందరూ కూడా కోపాన్ని మరిచిపోవడమే గాక, తప్పు తమదే అని ఒప్పుకున్నారు.

ఒక వారం రోజులపాటు రాముడు ఊళ్ళో అందరితోనూ ఎంతో మంచిగా వున్నాడు. రాముడిలో మార్పు వచ్చి

నందుకు, అందరూ సంతోషించడమేగాక, యీ మంచి గుణంవల్ల బంగారానికి తావి అబ్బినట్లయిందని వాణ్ణి మెచ్చుకున్నారు.

తర్వాత రాముడు పొరుగుూరు వెళ్ళి, తిన్నగా వస్తాడు మల్లన్న ఇల్లు చేరుకుని, "ఒరేయ్, మల్లన్నా! నా బండి నిద్దం చేయి. తీసుకు వెళ్ళడానికి వచ్చాను," అని పెద్ద కేకపెట్టాడు.

మల్లన్న లోపలి నుంచి వచ్చి, రాముణ్ణి చూసి గుర్తుపట్టి, "ఎవరితో మాట్లాడు తున్నావో తెలుసా? నీ బండి నీది కావాలంటే, నాతో కుస్తీపట్టి ఓడించు," అన్నాడు వెటకారంగా.

"నిన్నేడించడానికి కుస్తీ కూడా పట్టాలా?" అంటూ రాముడు గుప్పెళ్ళు

బిగించి, మల్లన్న గుండెల మీదా, మెడ మీదా బలంగా నాలుగుపొట్లు పొడిచేసరికి, వాడు కుప్పలా కూలిపోయాడు.

రాముడు, మల్లన్న మెడ ఒడిసి పట్టుకుని, "ఒరే, కష్టపడి పని చేసే నావంటి వాడికండబలంముందు, నీలాంటి సోమరి పెంచిన కండలెప్పుడూ తీసికట్టే!" అని, అక్కడే వున్న తన బండి ఎక్కి, ముందుగా మామయ్య ఇంటికి వెళ్ళి జరిగింది చెప్పాడు.

"ఊరి పెద్దల్ని తీసుకురమ్మంటే, నువ్వే వచ్చావేమిట్రా?" అంటూ వాపోయాడు రాముడి మామయ్య.

"మల్లన్నను దెబ్బ తీయడానికి, నేనొక్కణ్ణే చాలు. మా ఊరి పెద్దలెందుకు?" అన్నాడు రాముడు.

"దెబ్బ తీయగలిగినవాడివి, వెంటనే ఆ పని ఎందుకు చేయలేదు?" అని అడిగాడు రాముడి మామయ్య.

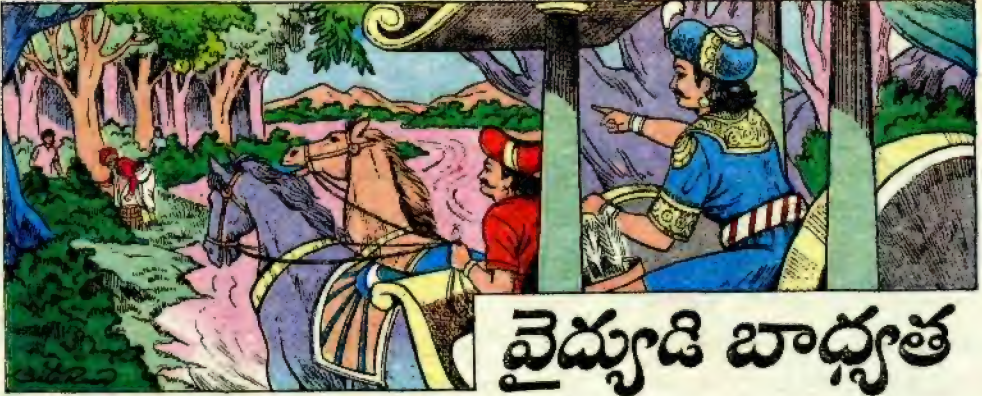
"మల్లన్నకు మీ ఊరి పెద్దల అండ వున్నది. వాడి మీద నా స్వశక్తి ఉపయో

గించేముందు, నేనూ నా ఊరి పెద్దల అండ సంపాదించుకోవాలికదా! ఆ పని పూర్తిచేసుకుని వచ్చాను. ఇప్పుడు మీ ఊరి పెద్దలు, మా ఊరు వచ్చి ఫిర్యాదు చేసినా నాకే న్యాయం చేకూరుతుంది," అన్నాడు రాముడు గర్వంగా.

"మనలో నోటిమంచితనం వుంటే, ఎవరైనా మన తప్పుల్ని సానుభూతితో అర్థం చేసుకుంటారు. న్యాయంగా మసిలే వాళ్ళకు కూడా న్యాయం జరగాలంటే, నోటి మంచితనం కావాలి. ఈ సత్యాన్ని గ్రహించావు కాబట్టి, నువ్వు ప్రాజ్ఞుడి వైనట్టే! త్వరలోనే ముహూర్తం పెట్టించి, నీకు కబురు చేస్తాను. నాకిప్పుడెంతో సంతోషంగా వున్నది," అన్నాడు రాముడి మామయ్య.

రాముడు ఇల్లు చేరుకుని, జరిగినదంతా తల్లికి చెప్పాడు. ఆమె ఎంతో సంతోషించింది. ఆ తర్వాత వాడు పెళ్ళి చేసుకుని, నోటిమంచితనంతో కలకాలం సుఖంగా జీవించాడు.

వైద్యుడి బాధ్యత

పర్వత రాజ్యంలో వుండే ఉత్తముడు, గొప్ప వైద్యుడుగా పేరు పొందాడు. ఆ రాజ్యానికి పొరుగుననే వున్న పుష్పరాజ్యం, పర్వత రాజ్యానికి బద్ధశత్రువు. దాని రాజు వ్యాఘ్రు సేనుడు, పర్వత రాజ్యాన్ని ఆక్రమించాలని రెండుసార్లు ప్రయత్నించి, రాజు శివప్రభువు చేతిలో ఓడి పారిపోయాడు.

ఆ రెండు రాజ్యాల సరిహద్దులలో వుండే పుష్పరాజ్య ప్రజలు, అనారోగ్యానికి గురిఅయినప్పుడు, ఉత్తముడి దగ్గిరకు వచ్చి చికిత్స పొందుతూండేవాళ్ళు.

ఒకనాడు శివప్రభువు, ఉత్తముడికి, "మీరు శత్రుదేశ ప్రజలకు వైద్యం చేయడం మానకపోతే, మిమ్మల్ని శిక్షించ వలసి వుంటుంది," అని కబురు పంపాడు.

అయినా, ఉత్తముడు పుష్పరాజ్యం నుంచి వచ్చే రోగులకు వైద్యం చేయడం మానలేదు. రాచకార్యాల్లో మునిగిన శివ

ప్రభువు, యీ విషయాన్ని తాత్కాలికంగా మరిచిపోయాడు.

ఒక నెల గడిచాక, రాజు రథంమీద అరణ్యానికి వేటకుపోయి తిరిగివస్తున్నాడు. ఒకచోట ఆయనకు, యిద్దరు శిష్యులతో మూలికలు సేకరిస్తున్న ఉత్తముడు కనిపించాడు.

రాజుకు వెంటనేతాను, ఉత్తముడికి పంపిన కబురు గుర్తుకువచ్చింది. ఆయన వెనుకవస్తున్న అశ్వ సైనికులను ప్రశ్నించి, ఉత్తముడు పొరుగురాజ్యం వారికి వైద్యం చేయడం మానలేదని తెలుసుకున్నాడు.

అంతలో ఉత్తముడూ, ఆయన శిష్యులూ రాజు దగ్గిరకు వచ్చి నమస్కరించారు. శివప్రభువు ఆగ్రహంతో, "మీరు గొప్ప వైద్యులని తెలుసు. కాని, మా ఆజ్ఞా ధిక్కరించి శత్రువులకు సహాయం చేస్తున్నారు. అది దేశద్రోహం. మీకు తగిన శిక్ష

విధిస్తాను." అని సైనికులకు ఉత్తముడిని బంధించి తీసుకురావలసిందిగా ఆజ్ఞ యిచ్చి బయలుదేరాడు.

కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి, రథచక్రం శీల జారిపోయి చక్రం వేరై దొర్లుకుంటూ పోయి పొదల్లోపడింది. రథం నేలకూలే సమయంలో సారథి వదుపుగా కిందికి దూకేశాడు. రాజు మాత్రం రథంతోపాటు కిందపడడంతో మోకాళ్ళమీదా, భుజం మీదా గాయాలు తగిలినై.

అది చూసిన ఉత్తముడు, సైనికులతో, "రాజుగారిని గుర్రంమీద ఎక్కించినా కుటీరానికి తీసుకురండి!" అని చెప్పాడు.

రాజు కుటీరానికి రాగానే, ఉత్తముడు ఆయన గాయాలు కడిగి, మందువేసి కట్టుకట్టి కుటీరంలోకి వెళ్ళాడు.

గురువు అలా వెళ్ళగానే, ఆయన శిష్యులలో ఒకడైన ప్రవీణుడు అనేవాడు రాజుతో, "మహారాజా, దేశద్రోహ నేరం కింద మా గురువుగారిని శిక్షించేందుకు తీసుకుపోతున్నారు. అంటే, ఆ సమ

యంలో మా గురువుగారికి మీరు శత్రువులే కదా?" అన్నాడు.

రాజు శివప్రభువు విని మౌనంగా పూరుకున్నాడు. అప్పుడు ప్రవీణుడు, "ఆ పరిస్థితిలో, మా గురువుగారు, తమకు వైద్యం చేయకపోతే, తమరు ఏమయ్యే వారు? వైద్యుడి బాధ్యత రోగులకు చికిత్స చేసి, వాళ్ళ బాధలు నివారించడం. అంతేగాని, ఆపదలో వున్నవాడు మిత్రుడో, శత్రువో తెలుసుకుని చికిత్స చేయాలని, ఏ వైద్యశాస్త్రంలోనూ లేదు," అన్నాడు.

రాజు, ఉత్తముడి శిష్యుడు చెప్పిన దానిలోని సత్యాన్ని గ్రహించాడు. ఆయన కుటీరంలో నుంచి బయటికి వచ్చిన ఉత్తముడితో, "వైద్యశ్రేష్ఠా! ఎప్పటి లాగే మీరు శత్రువు, మిత్రుడు అన్న భేదభావం లేకుండా వైద్యవృత్తి కొనసాగించండి. ఇందులో, మీకేదైనా సహాయం కావలసి వస్తే కబురుపరపండి," అని, మెడలోని రత్నాల హారం తీసి ఉత్తముడికి బహూకరించి, తన పరివారంతో వెళ్ళిపోయాడు.

జిడుత్తలలు

సుసంపన్నమైన కొకాంబీ రాజ్యాన్ని మార్గసేనుడనే రాజు పరిపాలించేవాడు. ఆయనకు లేకలేక ఒక కూతురు పుట్టింది. రాజు పరమానందం చెందాడు. ఆమెకు సులోచన అని పేరు పెట్టి అల్లారుముద్దుగా పెంచసాగాడు. అయినా, తనకు మగ సంతానం లేకపోవడంవల్ల, తన తదనం తరం తన కుమార్తె యోగక్షమాలు ఎవరు చూసుకుంటారో అన్న దిగులు రాజుకు పట్టుకున్నది. ఆ బెంగతోటే ఆయన కొన్నాళ్ళకు మరణించాడు.

అప్పురూప సాందర్యవతి అయిన సులోచనను పెళ్ళాడడానికి రాజకుమారు లెందరో వచ్చారు. అయినా, ఒక్కరూ ఆమెకు నచ్చలేదు. వారందరూ ఆమె

అందచందాలకూ, అపార సంపదకూ అశ పడి వచ్చినవారే. అటువంటి వారిని వివాహ మాడినట్టయితే, రాజ్యంలోని ప్రజలక్షేమం బుగ్గిపాలవుతుందని ఆమె భావించింది. రాజ్యపాలనకు కావలసిన వివేకమూ, ధైర్యసాహసాలూ, పరోపకారబుద్ధి, కార్య దీక్ష గల రాజకుమారుణ్ణి మాత్రమే పెళ్ళాడాలని ఆమె నిశ్చయించుకున్నది.

సరిగ్గా ఆ సమయానికే, సులోచనకు విద్యాబుద్ధులు నేర్పిన అస్థాన పండితుడు సుధాకరాచార్యుడు తీర్థయాత్రలు చేసి తిరిగివచ్చాడు. సులోచన గురువుగారిని పిలిపించి, తన నిర్ణయం తెలియజేసి, తాను వివాహమాడదలుచుకున్న ధీశాలిని ఎలా తెలుసుకోవడమో చెప్పమని ప్రార్థించాడు.

“చందమామ”

చింది. గురువు ఆమె నిర్ణయానికి సంతోషించి, "నీ నిర్ణయం శ్లాఘనీయమైనది. నువ్వు పెళ్ళాడదలచిన ధీరోదాత్తుణ్ణి కనుగొనడానికి ఒక ఉపాయం ఉన్నది. నేను రెండేళ్ళుగా దేశదేశాలన్నీ తిరిగి, విచిత్రాలెన్నిటినో చూసి వచ్చాను. వాటి ఆధారంగా ఐదు ప్రశ్నలిస్తాను. ఆ ఐదు ప్రశ్నలకూ సరైన సమాధానం తెలుసుకుని వచ్చిన రాజకుమారుణ్ణి వివాహమాడగలనని చాటింపు వేయించు. నీ కోరిక నెరవేరుతుంది." అని ఆమెకు ఆ ఐదు ప్రశ్నలూ తెలియజెప్పాడు.

గురువుగారి ఆదేశం ప్రకారం సులోచన చాటింపు వేయించింది. ఆ వార్త విని

దేశదేశాలనుంచి రాజకుమారులెందరో ఆమెను వివాహమాడడానికి వచ్చారు. అయినా, ఏ ఒక్కరు కూడా ఆమె అడిగిన మొదటి ప్రశ్నకు సైతం సమాధానం చెప్పలేక తిరిగిపోసాగారు.

ఒకనాడు నేపాళ రాజకుమారుడైన ధీరసింహుడు, సులోచనను చూడవచ్చి, ఆమె మొదటి ప్రశ్న ఏమిటో చెప్పమన్నాడు.

"కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఈ రాజ్యంలో 'ఒకసారి చూశాను; మళ్ళీ ఒకసారి చూడాలని ఉన్నది' అన్న మాటలు విని విస్తున్నవి. ఆ మాటలు ఎక్కడనుంచి వస్తున్నవి? వాటి అంతరార్థం ఏమిటి? ఐదేనా మొదటి ప్రశ్న," అన్నది సులోచన.

"ఒకవారం గడువిచ్చినట్టయితే, మీ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పగలను," అన్నాడు ధీరసింహుడు.

సులోచన సరేనన్నది.

జీవితంలో ధైర్యసాహసాలే ప్రధానంగా గల ధీరసింహుడు, ఉత్సాహంగా గుర్రమెక్కి తూర్పుదిక్కుగా బయలుదేరి, కొంతసేపటికి ఒక అరణ్యప్రాంతం చేరుకున్నాడు. అక్కడ రెండు నక్కలు విడవడం అతనికి వినిపించింది. ధీరసింహుడికి పశుపక్ష్యాదుల భాష తెలుసు. అతడు గుర్రం దిగి, చెట్టుకింద ఉన్న

నక్కలను సమీపించి, "ఎందుకలా విలపిస్తున్నారు?" అని అడిగాడు.

"ఇక్కడికి కొంతదూరంలోని ఒక గుహలో భయంకరమైన ఖడ్గమృగం నివసిస్తున్నది. అది, మాకు పుట్టే పిల్లలను కాళ్ళతో తొక్కి చంపేస్తున్నది. ఆ కారణంగా మాకు సంతానం లేకుండా పోతున్నది. అదే మా విషాదానికి కారణం," అన్నవి నక్క దంపతులు.

ధీరసింహుడు తక్షణమే బయలుదేరి, మగనక్క దారి చూపగా ఆ గుహ ముఖ ద్వారం చేరుకున్నాడు. ఖడ్గమృగం గాఢ నిద్రలో ఉన్నది. నిద్రిస్తూన్న ప్రాణిని చంపడం వీరుడికి తగదని భావించి, ధీర సింహుడు ద్వారం పక్కనే ఉన్న చెట్టుకి కూర్చున్నాడు. కొంతసేపటికి, ఖడ్గమృగం నిద్రలేచి బయటకు వచ్చింది. ధీర సింహుడు హఠాత్తుగా దాని మీదికి దూకి, గొడ్డలితో దాని తలను బద్దలు చేశాడు. ఖడ్గమృగం గిలగిలా తన్నుకుచచ్చింది.

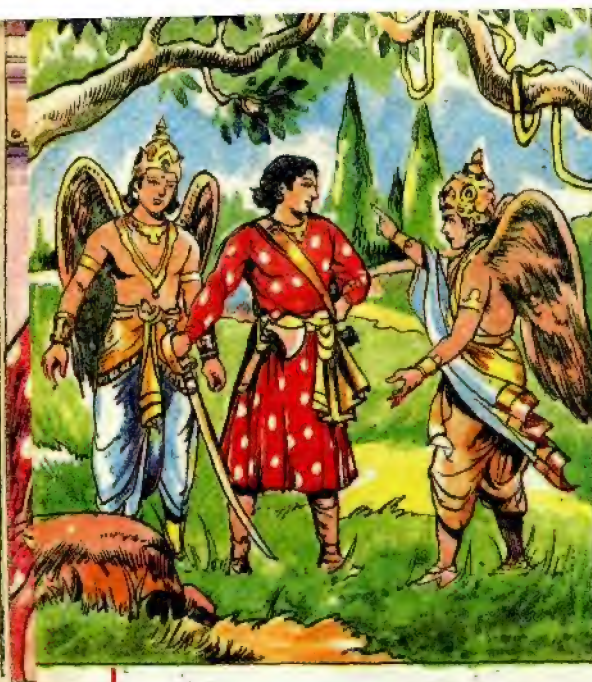
ధీరసింహుడి సాహసానికి పరమానందం చెందిన నక్క దంపతులు, "రాజకుమారా, నువ్వు చేసిన ఉపకారం జీవితాంతం మరచరానిది. ఈ అరణ్య ప్రాంతానికి నువ్వు ఎందుకు వచ్చావు? చెప్పావంటే చేతనైన సాయం చేయగలం," అన్నవి ఎంతో కృతజ్ఞతతో.

ధీరసింహుడు తను వచ్చిన పని గురించి చెప్పాడు.

"ఆ మాటల గురించి మేము కూడా విన్నాము. కాని, అవి ఎక్కడ నుంచి వస్తాయో సరిగా తెలియదు. అయినా, నీవంటి వీరుడికి అసాధ్యమేదీ ఉండదు. ఈ అడవి దాటక ఎడమవైపు తిరిగి వెళ్ళు; విజయం సాధించగలవు," అని, అతణ్ణి సాగనంపాయి నక్క దంపతులు.

ధీరసింహుడు అడవిదాటి, కాలినడకనే చెట్టుచేమలతో దట్టంగా ఉన్న సమతల ప్రదేశాన్ని చేరుకుని, సేదతీరడానికి ఒక చెట్టుకింద కూర్చున్నాడు. అక్కడ అతనికి రెండు పాములు కనిపించాయి.

పెద్దపాము, చిన్నపామును చంపబోతున్నది. చిన్నపామును రక్షించే ఉద్దేశంతో, ధీరసింహుడు పెద్దపాము మీదికి కత్తి దూశాడు. ఇంతలో పాములు మాయమై, వాటిస్థానంలో ఇరువురు గంధర్వులు ప్రత్యక్షమయ్యారు.

“మీరు ఎవరు? ఎందుకిలా ఒకరి నొకరు హింసించుకుంటున్నారు?” అని అడిగాడు ధీరసింహుడు.

“నేను చిన్నప్పుడు తెలియక అతని కొక అపకారం చేశాను. అప్పటి నుంచి నా మీద వగబట్టి సమయం దొరికినప్పుడల్లా ఇలా హింసిస్తున్నాడు,” అన్నాడు చిన్నగంధర్వుడు.

“తెలియక అపరాధం చేసిన వారిని క్షమించడమే గొప్పవారి లక్షణం. పాత వగలన్నిటినీ మరచిపోయి, ఇకపై మీరు ఒకరిపట్ల ఒకరు ప్రేమతో మనసుకొండి. అదే ఉభయులకూ క్షమ దాయకం,” అంటూ ధీరసింహుడు వారికి ఎన్నో నీతులు తెలియజెప్పాడు.

ఆ మాటలకు గంధర్వు లిరువురూ సంతోషించి, “చిరకాలంగా మా మధ్య ఉన్న వగను పోగొట్టి, మైత్రిని విర్రవచిన నీ మేలు మరవరానిది. మేము నీకు చేయగల సహాయం ఏదైనా వుంటే చెప్పి, నీ రుణం తీర్చుకుంటాము,” అన్నారు.

ధీరసింహుడు తమ వచ్చిన పని గురించి చెప్పాడు.

“ఆ మాటలను మేమూ విన్నాము. ఇక్కడి నుంచి కొంతదూరం వెళ్ళి, కుడి వైపుకు తిరిగి వంటే ఒక తటాకం కనిపిస్తుంది. అక్కడికి చేరుకున్నతరువాత ఏమి చెయ్యాలో నీకే తెలియవస్తుంది, నీకు తప్పక జయం కలుగుతుంది,” అని దీవించి గంధర్వులు అదృశ్యమయ్యారు.

ధీరసింహుడు వారు చూపిన దారి కుండా వెళ్ళి తటాకం చేరుకున్నాడు. అతడు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి తటాకం ఒడ్డున ఉన్న ఒక బండ మీద కూర్చునే సరికి, తటాకం నుంచి ఒక మత్స్యకన్య

పైకి వచ్చి ధీరసింహుడి చేయి పట్టుకుని లోపలికి తీసుకుపోయింది.

తటాకం లోపల రమణీయమైన ఉద్యానవనం ఉన్నది. దూరంగా సెలయేళ్ళు గలగలా ప్రవహిస్తున్నవి. కనుల పండుగచేసే రకరకాల చెట్లూ, లతలూ ఫలపుష్పాలతో కళకళలాడుతున్నవి. నేలంతా పచ్చలతోతాపడంచేసినట్టున్నది. ఉద్యానవనం మధ్య బ్రహ్మాండమైన భవనం కనిపించింది. మత్స్యకన్య, ధీరసింహుణ్ణి ఆ భవనంలోని వికాలమైన మంటపం లోపలికి తీసుకుపోయి నవరత్న ఖచిత సింహాసనంలో కూర్చోబెట్టింది. మంటపం నాలుగువైపులా నాలుగు అందమైన స్త్రీల చిత్రపటాలు వరుసగా ఉన్నవి.

ఒకచోట మాత్రం బాళిస్థలం కనిపించింది. ఇంతలో ధీరసింహుణ్ణి లోపలికి తీసుకువచ్చిన మత్స్యకన్య కూడా పటంగా మారిపోయి, ఆ బాళిస్థలాన్ని పూర్తిచేసింది.

ధీరసింహుడు, నిర్మానుష్యంగా వున్న ఆ భవనాన్ని వదిలి వెలుపలికి వచ్చాడు. అకలి వేయడంతో అక్కడి ఫలాలను కోసి తిన్నాడు. కాని, అకలి తీరలేదు. సెలయేళ్ళలోని నీళ్ళు ఎన్ని తాగినా దాహం తీరలేదు.

సూర్యాస్తమయమై చీకటి పడడంతో, ధీరసింహుడు మళ్ళీ భవనంలోకి ప్రవేశించాడు. అతడు మంటపంలో అడుగు పెట్టగానే దీపాలు వాటంతట అవే వెలిగాయి. గోడలకు వేలాడుతున్న ఐదు

చింది. ఆ తాళంచెవి సహాయంతో, అతడు భవనంలో మూసి ఉన్న ఒక్కొక్క గదిని తెరవబోయాడు. కాని ఒక్క గది తాళం కూడా రాలేదు. ఆఖరికి అతడు చివరనున్న ఒక గది తాళాన్ని తీయ గలిగాడు. ఆ గదిలో చిన్న ఇనుపపెట్టె కనిపించింది. కాని, అది తాళం వేయబడి ఉన్నది. తాళంచెవికోసం గదంతా గాలించాడు. కాని, ప్రయోజనం లేకపోయింది. అతడు గదిలో అటూ ఇటూ తిరుగు తూండగా, అతని కాలు ఒక మీట మీదపడి ఇనుపపెట్టె గభీమని తెరుచుకున్నది. ఆ పెట్టెలో ఒక రాగి రేకు కనిపించింది.

పటాలూ ఐదుగురు కన్యలుగా మారి ధీర సింహుడి చుట్టూ చేరి, పాడుతూ నృత్యం చేయసాగారు. రాత్రంతా, వారి ఆట పాటలతో గడిచింది. తెల్లవారేసరికి ఆ కన్యలందరూ మళ్ళీ చిత్రపటాలుగా మారి గోడలకు వేలాడసాగారు.

ధీరసింహుడు ఆమితాశ్చర్యంతో ఆ మంటపాన్ని పరిశీలనగా చూడసాగాడు. అప్పడతనికి ఒక కన్నంలోనుంచి, చీమల బారు పాకుతూ బయటకు రావడం కనిపించింది. అతడు గోడను తడితే బోలుగా ధ్వనించింది. వెంటనే అతడు గోడను బద్దలుకొట్టాడు. అందులో ఒక ఆరా, అరలో ఒక పాత తాళంచెవి కనిపిం

ధీరసింహుడు రాగిరేకును తీసి చదివాడు: "ఇదంతా మాయ! ఈ తోట మధ్యలో ఉన్న బంగారు వృక్షాన్ని పెకలించిన ధీరుడు, ఈ మాయను తెలుసుకోగలడు," అని అందులో రాసి ఉన్నది.

ధీరసింహుడు ఉత్సాహంగా తోటలోకి వెళ్ళాడు. రాగిరేకుమీద రాసి ఉన్న విధంగానే ఉద్యానవనం మధ్యలో బంగారు వృక్షం కనిపించింది. అయినా, అతడు ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ దానిని కదిలించలేకపోయాడు. కొంత సేపటికి అతని దృష్టి, ఆ వృక్షం పక్కనే ఉన్న మరొక బంగారు మొక్క మీద పడింది.

అతడు దానిని పెరికి అవతల విసిరాడు. మరుక్షణమే ఆ పెద్ద వృక్షం కూడా పెళ పెళా రావంతో నేల కూలిపోయింది. ఆ పెద్ద ధ్వనికి తట్టుకోలేక ధీరసింహుడు స్పృహ తప్పి పడిపోయాడు. కొంతసేపటికి తెరుకుని కళ్ళు తెరిచాడు. అక్కడ సుందర ఉద్యానవనమూ లేదు; భవనమూ లేదు. కాని రాత్రి అతనిచుట్టూ నాట్యం చేసిన కన్యలు మాత్రం బిలబిలమంటూ వచ్చి అతన్ని చుట్టుముట్టారు.

"ఎవరు మీరు? ఈ మాయ అంతా ఏమిటి?" అని వారిని అడిగాడు ధీరసింహుడు.

"మేము, ఇక్కడికి పదియోజనాల దూరంలో ఉన్న మాయావతి పట్టణ

రాజకుమార్తెలము. మాకు యుక్త వయస్సు రాగానే పెళ్ళి చేయమని మా తండ్రిని కోరాము. మా తొందరపాటుకు అగ్రహించి, మా తండ్రి మమ్ములని మాయాభవనంలో బంధించాడు. మా అపరాధాన్ని క్షమించమని వేడుకున్నాము. అప్పుడాయన, 'మీకు ఈ మాయాభవనంలో నుంచి, విముక్తి కలిగించినవాడే మీకు తగిన వరుడు,' అని చెప్పాడు. ఇంతకాలానికి ఈమాయను ఛేదించగల మహానుభావుడివి కనిపించావు. కనక నువు మమ్మల్ని వివాహ మాడవలసింది," అన్నారు ఆ కన్యలు.

"నేను మరొక ముఖ్యమైన సమస్యను పరిష్కరించడానికి వెళుతున్నాను. వివాహం సంగతి ఆలోచించడానికి సైతం

జప్పుడు వ్యవధిలేదు. మీ కోరిక నిరాకరిస్తున్నందుకు నన్ను క్షమించండి," అంటూ ధీరసింహుడు ముందుకు నడిచాడు.

ఇలా కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి, అతనికి, "ఒకసారి చూశాను. మళ్ళీ ఒకసారి చూడాలని ఉన్నది." అన్న మాటలు వినిపించాయి. ఆ మాటలు వినిపించిన దిక్కుకేసి నడిచాడు ధీరసింహుడు. ఒక చెట్టుకింద రాజకుమారు డొకడు చిక్కి శల్యమై కనిపించాడు.

ధీరసింహుడు అతన్ని సమీపించి, "ఎవరు నువ్వు? ఎందుకిలా దీనంగా ఉన్నావు?" అని అడిగాడు.

"ఇక్కడికి సమీపంలో ఉన్న మాయా మందిరంలో ప్రవేశించిన రాజకుమారులలో నేనొకణ్ణి. అక్కడ ఉన్న రాకుమార్తెలలో ఒకామెను చూసి, ఆమె అందానికి ముగ్ధుడినై, ఆమెనే పెళ్ళాడాలనుకున్నాను. అయినా, ఆ భవనం నుంచి బయటకు వచ్చాక, మళ్ళీ అక్కడికి

వెళ్ళడానికి దారితెన్నూ తెలియడం లేదు. నేను పెళ్ళాడదలచిన ఆమెను, ఒకసారి చూశాను; మళ్ళీ ఒకసారి చూడాలని ఉన్నది. అయినా, నా కోరిక తీరని కోరికగానే మిగిలిపోయింది," అన్నాడా రాకుమారుడు.

ధీరసింహుడు, ఆ రాజకుమారుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని మళ్ళీ మాయాభవనంలో ప్రవేశించి, ఆ రాకుమారుడు ప్రేమించిన రాకుమార్తెతో అతనికి వివాహం జరిపించాడు.

ఆ తరువాత, ధీరసింహుడు కౌశాంబీ నగరం చేరుకుని, సులోచనను దర్శించి, తాను చూసి వచ్చిన విశేషాలనూ, ఆమె చెప్పిన మాటలు ఎక్కడ నుంచి వినిపించిన సంగతి వివరంగా తెలియజేశాడు.

అంతా విన్న సులోచన, "అవును. నా మొదటి ప్రశ్నకు జడ సరైన సమాధానం. జప్పుడు ఆ మాటలు వినిపించడం కూడా లేదు. రెండవ ప్రశ్న రేపు చెబుతాను," అని ధీరసింహుణ్ణి సాగనంపింది.-(ఇంకావుంది)

ప్రతిజ్ఞాభంగం

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, ఎవడో అసమర్థుడూ, జిత్తులమారీ అయిన నాడి కుతంత్రాల్లో చిక్కి, భూతప్రేతాలు మాత్రమే సంచరించే ఈ శ్మశానంలో అర్ధరాత్రివేళ తిరుగుతున్నావని నాకు జాలికలుగుతున్నది. బహుశా, అ అసమర్థుడికి కార్యం సాధించిపెట్టగలనని, నువ్వు ప్రతిజ్ఞచేసి వుండవచ్చు. కాని, కొన్ని సందర్భాలలో ఎంతటి నీతివంతులూ కూడా స్వార్థానికి దాసులై, ప్రతిజ్ఞాభంగం చేస్తారు. ఇందుకు ఉదాహరణగా నీకు వజ్రదేహుడనే వాడి కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు :

బేతాళ కథలు

సింధూరదేశాన్ని, సింగభూపాలు డనే రాజు పాలిస్తూండేవాడు. అయినకు ఒకే ఒక కుమార్తె. ఆమె పేరు సుచిత్ర. గొప్ప సౌందర్యవతి. రాజు ఆమెకు వివాహ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడని తెలిసి, ఎందరో రాజకుమారులు, ఆమెను వివాహమాడ గేరుతూ, దూతలద్వారా రాజుకు లేఖలు పంపారు.

అయితే, సుచిత్ర అందుకు యిష్ట పడక, గొప్ప పరాక్రమవంతుడూ, వీరుడూ అని నిరూపించుకోగలవాణ్ణి, తాను వివాహమాడగలనని పంతం పట్టింది.

మంత్రి భానువర్మకు, చంద్రవర్మ అనే కొడుకున్నాడు. తండ్రి జిత్తులమారీ,

స్వార్థపరుడూ అయితే; కొడుకు అసమర్థుడే కాక పరమపిరికివాడు. అతడికి ఎలాగైనా రాకుమారిని వివాహమాడాలన్న కోరిక కలిగి, ఆ సంగతి తండ్రితో చెప్పాడు.

అది విన్న భానువర్మ విసుక్కుంటూ, "కోరికైతే బాగుంది! కాని, కత్తిపట్టడమే చేతకాని నిన్ను, పరాక్రమవంతుణ్ణి చేయడం ఎలా?" అన్నాడు.

అందుకు చంద్రవర్మ విచారంగా, "నాన్నా, తంత్రికు తంత్రిల్లో మీరు, కొబిల్కులంతటివారన్న ఖ్యాతి వున్నది గదా. ఏదో తంత్రిం ద్వారా నేను మహా పరాక్రమకాలినని నలుగురినేటా పలికించ లేరా?" అని అడిగాడు.

మంత్రి భానువర్మ కొద్దిసేపు ఆలోచించి, "అయితే, ఒక చిన్న సాహసం చెయ్యి. తూర్పు సరిహద్దు గ్రామాల్లో పులి ఒకటి, మనుమలను చంపి తింటున్నది. నువ్వు వెళ్ళి, ఆ పులిని చంపడానికి ప్రయత్నించు. పులిని చంపావో, యువ రాణి నీకు దక్కినట్టే!" అని చెప్పాడు.

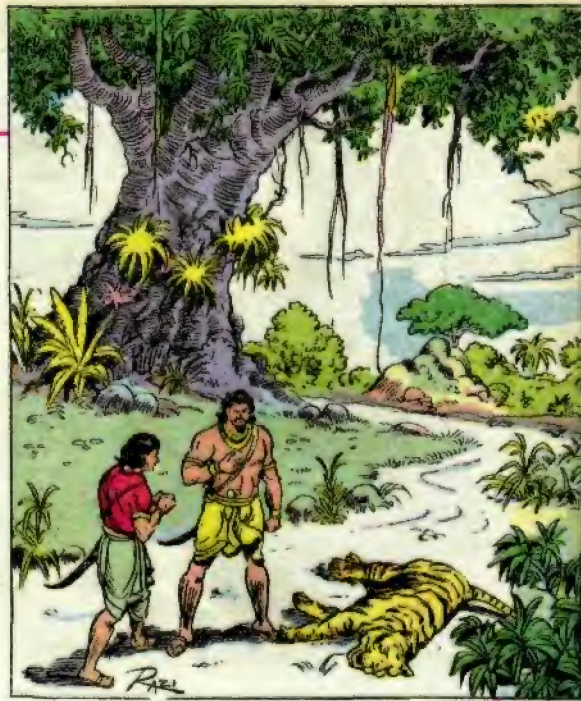
చంద్రవర్మ, పులి వుండే అడవి ప్రాంతానికైతే వెళ్ళాడు గాని, లోపలికి ప్రవేశించేందుకు సాహసించలేక పోయాడు. అసమయంలో, అడవిలో నుంచి నిలువెత్తు దృఢకాయుడొకడు చచ్చిన పులిని భుజాన వేసుకుని వచ్చాడు.

అతణ్ణి చూసి చంద్రవర్మ నివ్వెర పోయి, "అయ్యా, ఈ ప్రాంతాల ప్రజల్ని చంపుతున్న పులి యిదేనా? చేత ఏ ఆయుధం లేకుండా పులిని ఎలా చంప గలిగావు?" అని అడిగాడు.

దానికా దృఢకాయండు నవ్వి, "నా పేరు వజ్రదేహుడు. నేను ధవళగిరి సైన్యంలో దళాధిపతిగా వుండేవాణ్ణి. అసమర్థులూ, పిరికివాళ్ళూ అంటే నాకు పరమ అసహ్యం. నిన్న జరిగిన ఒక సంఘటనతో, మా సేనానాయకుడు అసమర్థుడని తెలిసిపోయింది. అసమర్థుల కింద పని చేయననీ, పిరికివాళ్ళపై కత్తి దూయననీ ప్రతిజ్ఞచేసి, ధవళగిరి వదిలి బయలుదేరాను. అడవిలో, యీ పులి నన్ను అటకాయించింది. ఒక్క ముష్టి మాతంతో చంపి, భుజాన వేసుకున్నాను," అన్నాడు.

వెంటనే చంద్రవర్మ, వజ్రదేహుడి కాళ్ళమీదపడి, "అయ్యా, నేను కత్తిపట్ట చేతకాని అసమర్థుణ్ణి. నా మీద దయ తలచి, యీ పులి కళేబరాన్ని యిచ్చా వంటే, రాజుకు చూపించి ఏదైనా బహు మానం పుచ్చుకుంటాను," అని ప్రాధేయ పడ్డాడు.

వజ్రదేహుడు, చంద్రవర్మ కేసి అసహ్యించుకుంటున్నట్టు చూసి, పులి

కళేబరాన్ని కిందపడవేసి అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

చంద్రవర్మ, అ కళేబరంతో రాజు వద్దకు పోయి, పులిని తానే చంపినట్టు చెప్పి, "ప్రభూ, నన్ను మించిన పరాక్రమ వంతుడు వుంటాడంటారా?" అన్నాడు.

రాజు, తనవేలికి వున్న వజ్రపుటుంగ రాన్ని తీసి, చంద్రవర్మకు బహుమతిగా యిస్తూ, "పులిని చంపినందుకే పరాక్రమ వంతుడివైతే, రాజ్యాలను గెలిచిన వాళ్ళనూ, రాక్షసులను చంపినవాళ్ళనూ ఏమనాలి?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

చంద్రవర్మ, రాజు మాటలకు తెల్ల బోయి, తండ్రిని కలుసుకుని జరిగింది

చెప్పాడు. అంతా విన్న మంత్రి, "నువ్వు వెంటనే వజ్రదేహుడు ఎక్కడున్నాడో తెలుసుకుని, వాడి మీద వేగులను నియమించు. లేకుంటే యువరాణి నీకు దక్కదు," అన్నాడు.

చంద్రవర్మ, వజ్రదేహుడి ఆచూకీ తెలుసుకుని, అతణ్ణి కనిపెట్టివుండేందుకు యిద్దరు వేగులను నియమించాడు.

ఒకనాడు వజ్రదేహుడు, ఒక కొండ ప్రాంతాన పోతుండగా, దాపులనున్న గుహలో నుంచి, "నా గుహముందు నుంచే ఉడుస్తున్నావా! ఏమా ధైర్యం? అక్కడే ఆగు!" అన్న భీకర మైన కేక విని వెంచింది.

వజ్రదేహుడు గుహ కేసి చూశాడు. అందులో నుంచి, గజబలుడనే రాక్షసుడు గండ్రగొడ్డలితో బయటికి వచ్చి, వజ్రదేహుడి మీదికి గొడ్డలి ఎత్తాడు. అయితే, వజ్రదేహుడు వాడికి అందకుండా ముప్పు తిప్పలుపెట్టి, చివరకు వాడి చేతున్న గండ్రగొడ్డలిని దొరకబుచ్చుకుని, వాడి కాళ్ళూ, చేతులూ ఖండించి, అక్కడి నుంచి బయలుదేరాడు.

దూరం నుంచి ఇదంతా చూసిన వేగులు, సంగతి మంత్రి భానువర్మకూ, చంద్రవర్మకూ చెప్పారు. వెంటనే భానువర్మ, కొడుకు బట్టలు చింపి, శరీరానికి అక్కడక్కడా చిన్న గాయాలు చేసి, రాజువద్దకు పంపాడు.

చంద్రవర్మ రాజును దర్శించి, "ప్రభూ, ఈ రాజ్యానికంతటికీ పరాక్రమవంతుణ్ణి నిరూపించేందుకు, గజబలుణ్ణి ఎదుర్కుని హోరాహోరి పోరాడి, వాడి కాళ్ళూ, చేతులూ నరికి తమ దగ్గరకు వచ్చాను," అని చెప్పాడు.

రాజు ఆశ్చర్యపోయి, "నీ మాటలు ఎలా నమ్మమంటావు? నువ్వొక సారి, మాతో వెలుకు వచ్చి, ఎలుగుబంటిని చూసి చెప్పికి దాక్కున్నావు. సరే, నిజానిజాలు తెలుసుకుంటాను. రెండు రోజులు ఆగు," అన్నాడు.

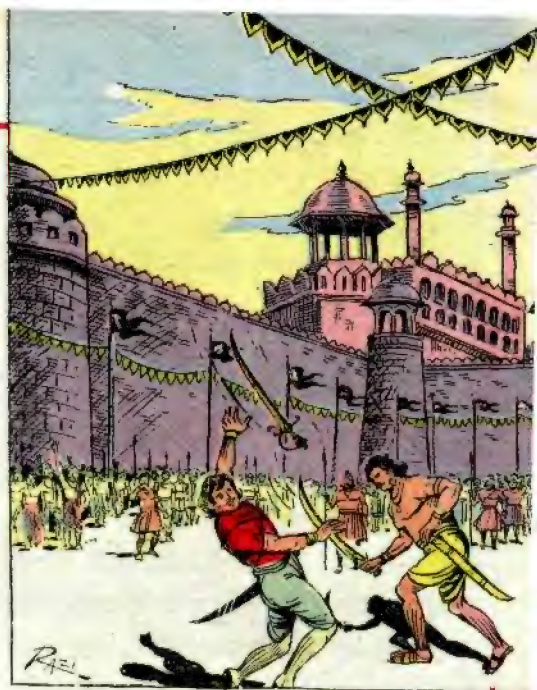
తర్వాత రాజు, చారులను పిలిపించి, గజబలుడి విషయంలో నిజం తెలుసుకు రమ్మని అజ్ఞాపించాడు. వాళ్ళు రెండు రోజుల్లో, వజ్రదేహుణ్ణి వెంటబెట్టుకువచ్చి, జరిగిన వాస్తవమేమిటో రాజుకు తెలియ చెప్పారు.

రాజుకు, వజ్రదేహుడి హుందాతనం, తీరుతెన్నులు చూడగానే, అతడు గొప్ప పరాక్రమవంతుడన్న సమ్మకం కలిగింది. రాజు, వెంటనే యువరాణి సుచిత్రతో, వజ్రదేహుడి వివాహానికి సన్నాహాలు ప్రారంభించాడు.

అయితే, మర్నాడు నిండుసభలో మంత్రి భానువర్మ, "ప్రభూ, వజ్రదేహుడి విషయంలో, మీ నిర్ణయంతోందరపాటులా కనబడుతున్నది. మన రాజ్యంలో ఇతడి కన్న పరాక్రమవంతులు వుండవచ్చు గదా! జాత్రవిద్యల్లో పోటీ ఏర్పాటు చేయించండి," అన్నాడు.

ఇందుకు, సభలోని ప్రజలందరూ సమ్మతి తెలిపేసరికి, రాజు ఆ విధంగానే చాటింపు వేయించాడు.

ఆ మర్నాడు ప్రజలు, పోటీలు చూడడానికి పెద్దఎత్తున గుమిగూడారు. అయితే, సాహసించి ఎవరూ గజబలుడంతటి రాక్షసుడితో తలపడ్డ వజ్రదేహుడితో కత్తి కలపడానికి ముందుకు రాలేదు.

ఒక పావు గంట కాలం గడిచింది. ఎవరూ ఊహించని విధంగా చంద్రవర్మ హఠాత్తుగా ముందుకు వచ్చి, వజ్రదేహుడి మీదికి కత్తి దూశాడు. అది చూసి రాజు, యువరాణిలతోపాటు, అక్కడ చేరిన వాళ్ళందరూ నిశ్చేష్టులై పోయారు.

వజ్రదేహుడు, చంద్రవర్మ కేసి ఒక్క క్షణకాలం అసహ్యపడుతూన్నట్టు చూసి, చప్పున కత్తిదూసి, ఒక్క దెబ్బతో చంద్రవర్మ చేతిలోని కత్తి దూరంగా పోయి పడేలా కొట్టాడు. అందరూ వజ్రదేహుడికి జయజయధ్వానాలు పలికారు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, మహాపరాక్రమవంతుడైన వజ్రదేహుణ్ణి

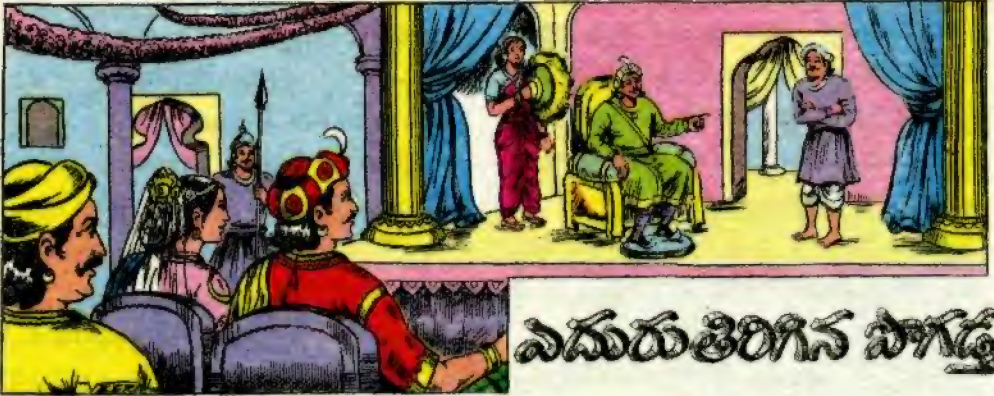
గురించే కాక, అతిభీరువైన చంద్రవర్మ ప్రవర్తనను గురించి కూడా, నాకు సందేహం కలుగుతున్నది. అసమర్థులా, పిరికివాళ్ళా ముఖాలు చూడడానికైనా అసహ్యపడే వజ్రదేహుడు, ఎరిగి చంద్రవర్మ మీద ఎందుకు కత్తి దూశాడు? అది ప్రతిజ్ఞాభంగం కాదా? రాకుమారి సుచిత్రను వివాహమాడి సింధూరదేశానికి రాజు కావాలన్న లోభంవల్ల అతడలా చేశాడా? వజ్రదేహుడి శక్తిసామర్థ్యాలు తెలిసి కూడా, పరమ పిరికివాడైన చంద్రవర్మ, అతడితో హతాత్తుగా కత్తియుద్ధానికి ఎందుకు పూనుకున్నాడు? రాజకుమారిని వివాహమాడి తీరాలన్న దృఢనిశ్చయం, అతడిలో హతాత్తుగా తెగింపూ, వీరలక్షణాలకు కారణం అయిందా? ఈ సందేహానికి సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పక పోయావో, నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "వజ్రదేహ చంద్రవర్మల ప్రవర్తన గురించి, సందేహ

పడవలసిందేమీలేదు. ఇద్దరూ తమ, తమ స్వభావాలకు అనుగుణంగానే ప్రవర్తించారు. వజ్రదేహుడికి అసమర్థులా, పిరికి పందలపట్టు వున్న అసహ్యం కారణంగానే, అతడు ఒక రాజకుటుంబ గౌరవాన్ని, దేశభవిష్యత్తునూ దృష్టిలో పెట్టుకుని చంద్రవర్మపై కత్తి దూశాడు. అది స్వార్థంవల్ల ఎంతమాత్రమూ కాదు. ప్రతిజ్ఞాభంగం అసలే లేదు. 'ఇక, చంద్రవర్మ, తన తండ్రి కుట్రలనితీ, కుతంత్రాలకు తల ఒగ్గాడు. కత్తిపట్టనే చేతకాని తాను, కత్తి దూయగానే వజ్రదేహుడు అసహ్యించుకుని, అక్కడి నుంచి వెళ్ళి పోతాడని—ఆ విధంగా తాను మహా పరాక్రమశాలిగా రుజువై, రాకుమారిని వివాహమాడవచ్చునని భావించాడు. అంతే కాని, హతాత్తుగా కలిగిన తెగింపువల్ల కాదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెప్పెక్కాడు. —(కల్పితం)

ఎదురుతెరిగిన పాగడ్డ

శిశుంగేరి దేశాన్ని పరిపాలిస్తున్న విజయ శిలుడనే రాజు కొలువులో రమానందు డనేవాడు. రాజధాని నగరానికి కొత్తాలుగా వుండేవాడు. విజయశిలుడికి, తనను పొగడేవారంటే చాలా యిష్టం. ఈ సంగతి తెలిసిన రమానందుడు, అవకాశం దొరికి నప్పుడల్లా రాజును తెగపొగడుతూ, ఆయనకు చాలా ఆప్తుడయ్యాడు.

రమానందుడికి ధనాశ ఎక్కువ. రాజుతో తనకున్న సాన్నిహిత్యాన్ని అవకాశంగా తీసుకుని, అతడు నగరంలోని ధనికవర్తకులను బెదిరించి డబ్బు గుంజేవాడు. లంచాలు వుచ్చుకుని కొందరు నేరస్థులను స్వేచ్ఛగా పదిలేవాడు. ఇవన్నీ మంత్రికి తెలుసు. కాని, రాజుకు రమానందుడిపట్ల గల అదరాభిమానాల కారణంగా, అతణ్ణి ఏమీ చేయలేకపోయేవాడు.

ఒకసారి దసరా ఉత్సవాల సందర్భంలో, రాజధాని నగరంలో నాటక ప్రదర్శనలు జరిగినై. అందులో కొందరు రాజోద్యోగులతోపాటు, రమానందుడు కూడా పాల్గొన్నాడు. అతడు రాజు వేషం ధరించి, దాన్ని అద్భుతంగా పోషించి విజయశిలుణ్ణి మెప్పించాడు.

నాటకం ముగిశాక, రాజు విజయశిలుడు, రమానందుణ్ణి, దగ్గరకు పిలిచి, "రాజు పాత్రను అంత సహజంగా, హుందాగా ఎలా పోషించగలిగావు?" అని అడిగాడు.

అందుకు రమానందుడు, "మహారాజా, ఏ పాత్రనయినా బాగా పోషించాలంటే, నిజజీవితంలో, ఆ పాత్రతాలూకూ వ్యక్తికి సన్నిహితంగా వుంటూ, అతడి ప్రవర్తనను జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ వుండాలి. అప్పుడే ఆ పాత్రకు న్యాయం

చేకూరుతుంది. నేను తరచూ తమ వద్దకు వచ్చిపోతూ వుంటాను గనక, ఒక ఆదర్శ ప్రాయుడైన రాజు ఎలా వుంటాడో ప్రత్యక్షంగా తెలుసుకుని, అలాగే నటించాను," అని జవాబిచ్చాడు.

ఆ జవాబుకు రాజు ఉప్పొంగిపోయి, తన కంఠహారం తీసి రమానందుడికిచ్చాడు.

పక్కనే వుండి అంతా గమనిస్తున్న మంత్రి, చేయగలిగిందేమిలేక మౌనంగా పూరుకున్నాడు.

మరసటిరోజు ప్రదర్శించిన నాటకంలో, రమానందుడు, ఒక గజదొంగ వేషం వేశాడు. రాజుకు, యీ పాత్ర పోషణ కూడా ఎంతో అద్భుతం అనిపించి, వెంటనే అతణ్ణి దగ్గరికి పిలిచి, "రమానందా, నీవు గజదొంగగా కూడా చక్కగా నటించావు. ఎలా సాధ్యపడింది?" అని ప్రశ్నించాడు.

రమానందుడు, ఏం జవాబు చెప్పాలో తోచక తికమకపడసాగాడు.

అక్కడే వున్న మంత్రికి, రమానందుడి నిజరూపం బయటపెట్టడానికి, ఇది మంచి అదనుగా తోచింది.

అయిన రాజుతో, "మహారాజా, నిన్న రమానందుడు, రాజు పాత్రను అంత బాగా పోషించినందుకు అతడు చెప్పిన కారణం, తమకు గుర్తుండే వుంటుంది. ఇతడికి ఒక గజదొంగతో స్నేహం వుండివుందాలి. లేకపోతే, ఈనాటి నాటకంలోని గజదొంగ పాత్రను అంత సహజంగా పోషించి వుండడు!" అన్నాడు.

మంత్రి ఇలా అనేసరికి, రాజుకు అనుమానం కలిగి, రమానందుడికేసి తీవ్రంగా చూశాడు. అంతే రమానందుడు నిలువెల్లా వణికిపోతూ తల వంచు కున్నాడు.

రాజు, భటులచేత రమానందుణ్ణి బంధింపించి, కారాగారంలో వేశాడు. తర్వాత నగరంలో విచారించగా, రమానందుడి విపరీతమైన అవినితీ, లంచగొండి తనం బయటపడ్డాయి.

చందమామ అనుబంధం—2 మన విజ్ఞాన సంపద

మహానీయులు:

సూరదాసు

సూరదాసు 1484 వ సంవత్సరం
డిసెంబర్ 9 వ తేదీన జన్మించి
నట్లు చెబుతారు. భక్తి కత్వం
ప్రబోధించిన సూరదాసు
అందుకు, అయినా, ఆయన
గీతాలలోని వర్ణనలు కళ్ళకు
కట్టినట్లు, చూపులేనివాళ్ళు అలా
వర్ణించగలరా అన్న అనుమానం

గలిగించే విధంగా సహజసుందరంగా వున్నాయి. బహుశా,
తన మనోనేత్రాలతో సర్వాన్ని దర్శించి ఆయన గీతాలను
రచించి వుంటాడు:

సూరదాసు జన్మస్థలం గురించి భిన్నాభిప్రాయాలు
ఉన్నాయి. అగ్రా, మధుర వత్తదాలకు మధ్య ఉన్న
రునుక్తర్ జన్మించాడని కొందరంటే, ఢిల్లీ సమీపంలోని
సీపాల్ జన్మించినట్లు మరికొందరు విశ్వసిస్తున్నారు.
సూరదాసు కంఠి అక్కరు ఆస్థానంలో సంగీత
విద్వాంసుడని కొందరంటే; సూరదాసు వృద్ధీరాజ్
రాహ్ అస్థానకవి అయిన చంద్ బెర్హామ్ వంశస్థుడని
మరికొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు. సూరదాసు
సోదరులు యుద్ధానికి వెళ్ళి తిరిగిరాలేదని; వాళ్ళను
పెతుక్కుంటూ వెళ్ళిన సూరదాసు ప్రమాదవశాత్తు ఒక
రావిలో పడిపోయి, ఆరురోజులు ఆ సూతిలోనే శ్రీకృష్ణ
ద్యానంలో గడిపి, అద్భుతమైన అనుభూతి పొంది
వచ్చాడని చెబుతారు. ఆ తరువాత శ్రీకృష్ణుడి కల్యాణ
గుణాలను పొగడుతూ, గీతాలాపన చేస్తూ జీవించసాగాడు.
ఆయన రచించిన గీతాలు దాదాపు ఐదువేలకు పైగా
'సూరసాగర్' పేరుతో ప్రఖ్యాతిగాంచాయి.

సూరదాసు, కల్లిదండ్రులతో మధురక్షేత్రం సంద
ర్శించి, అక్కడి వల్లభదార్యులకు శిష్యుడయ్యాడని
కూడా చెప్పుకుంటారు:

ఎవరాయన?

సాయం సంద్యానమయం. మేతకు వెళ్ళిన
పశువులు ఇళ్ళకు చేరుకుంటున్నాయి.
పడమటి కొండల కవతల సూర్యుడు అస్త
మిస్తున్నాడు. కనుచూపు మేరకువరిపాలాలు.
ప్రకృతి అంతా ప్రశాంతంగా ఉన్నది.

రెండు గ్రామాలకు మధ్య ఉన్న పొలాల
కుండా, ఒక కుర్రవాడు దాపులనున్న నది
కేసి నడుస్తున్నాడు. పడమటి ఆకాశంలో
ఒక మేఘ శకలం అస్తమన సూర్యుడి
బంగారు కిరణాలను ప్రతిఫలిస్తున్నది.
శబ్దాయమానంగా ఉన్న ప్రకృతిని చూసి
ఆ కుర్రవాడు అనందాశ్చర్యాలు చెందాడు.
సృష్టిలోని అందచందాలను ఆస్వాదించ
డానికి అవకాశం కలుగజేసిన దేవుడికి
మనసులో కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాడు.

కొంతసేపటికి పక్షులు కొన్ని గుంపుగా,
ఆకాశంలోని మేఘశకలాన్ని దాటుకుని
వెళ్ళాయి. గంభీర వాతావరణంలో ఆ
సుందర దృశ్యాన్ని చూడగానే పరవశించి
పోయాడా కుర్రవాడు. బయటి ప్రపంచా
న్నంతా మరచిపోయి అక్కడే నిలబడి
పోయాడు; అవ్యక్తానుభూతిని కలుగజేసే
సమాధిస్థితి అనే స్థాయికి చేరుకున్నాడతడు.
తరవాతి జీవితంలో కూడా అతనికి అటు
వంటి అనుభూతి తరచూ ఏర్పడేది.
అతడు మహాపురుషుడుగా పేరుగాంచాడు.
ఎవరాయన? (VIII పేజీ చూడండి)

విజ్ఞాన వివేచన

తక్కువ వెలుతురులో

ఎక్కువ వెలుతురులో

నేత్ర ప్రవర్తన

సూచనలు :

బాగా వెలుతురు ఉన్న గదిలో కూర్చుని, మీ మిత్రుణ్ణి కళ్ళు మూసుకోమనండి. ఒకటి రెండు నిమిషాలు అలాగే వుండి ఆ తరువాత కళ్ళు తెరవమనండి. ఇప్పుడు అతని కళ్ళలోకి చూడండి. వెలుపలి వెలుతురుకు అనుగుణంగా అతని కళ్ళు ఎలా మార్పు చెందుతాయో జాగ్రత్తగా పరిశీలించండి.

ఏం జరుగుతుంది ? ఎలా జరుగుతుంది ?

మిత్రుడు కళ్ళు తెరవగానే అతడి కనుపాపలు కాస్త పెద్దవిగా కనిపిస్తాయి. కాని క్రమ క్రమంగా కుంచించుకునిపోయి చిన్నవిగా కనిపిస్తాయి. ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందో తెలుసుకుందాం. ఇలా జరగడానికి కారణం కనుపాపచుట్టూ వలయాకారంగా ఉన్న 'ఐరిస్' అనే పలుచటి కండరం. వెలుపల ఉన్న కాంతికి తగినవిధంగా ఈ ఐరిస్ మార్పు చెంది, ఎక్కువ వెలుతురు ఉన్నప్పుడు కనుపాపను కొంతవరకు మూసుకుంటుంది. అందువల్ల మనకు కనుపాప చిన్నదిగా కనిపిస్తుంది.

అటోమెటిక్ లెన్స్ అడ్జస్ట్మెంట్ గల కెమెరాలో వున్న డయాఫ్రమ్ లాగా మన కళ్ళల్లో ఐరిస్ పనిచేస్తున్నది. వెలుతురు స్వల్పంగా ఉన్నప్పుడు, బాగా తెరుచుకుని ఎక్కువకాంతి లోపలికి వెళ్ళడానికి, వెలుతురు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు కొంతవరకు మూసుకుపోయి అవసరమైనంత వెలుతురు మాత్రమే లోపలికి వెళ్ళడానికి ఇది దోహదం చేస్తుంది. ఉన్నట్టుండి ఎక్కువ కాంతి గల గదిలోకి ప్రవేశించినట్టుంటే, అక్కడి వెలుతురుకు తగిన విధంగా కళ్ళు మారేంతవరకు, కళ్ళు కనిపించవన్న విషయం మనకందరికీ అనుభవమే.

మానవనేత్రాలలోని ఐరిస్ లాగానే, పిల్లి కళ్ళలోని ఐరిస్ కూడా పనిచేస్తుంది. కాని, మనిషి కంటిలో లాగా వెలుతురు లోపలికి పోనియకుండా మూసుకుపోదు. పిల్లి కంటిలో ఐరిస్ చెందే మార్పును పరిశీలించి చూసినట్టుంటే, దాని కనుపాప ఆకార నిర్మాణం భిన్నంగా ఉండడం గమనించవచ్చు.

కుక్క కళ్ళలోని ఐరిస్ కూడా పిల్లి కళ్ళలోని ఐరిస్ లాగానే పనిచేస్తుందా? పరిశీలించి చూసి తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి.

ప్రపంచపు ఆద్యుతాలు

బాబిలోన్ ఉద్యానవనాలు

అసిరియా యువరాణి సెమిరమిస్ పుట్టుక గురించి ఒక వింత కథ ప్రచారంలో ఉన్నది: మత్స్యదేవత కూతురైన సెమిరమిస్ను పావురాలు పెంచాయి; సిరియా రాజు గొర్రెలకాపరి ఆ వింతను చూసి, ఆమెను రాజభవనానికి తెచ్చాడు. కొన్నాళ్ళకు రాజు ఆమెను వివాహమాడాడు. రాజు మరణానంతరం ఆమె సింహాసనాన్ని అధిష్టించి వివిధ దేశాలను జయించింది. భారతదేశాన్ని మాత్రం జయించలేక పోయామన్న విచారం ఆమెకు ఉండేదట!

ఆమె ఎన్నో బ్రహ్మాండమైన కట్టడాలను నిర్మించింది. దుర్గమమైన కొండల మీదికి బాటలు వేయించింది. హేంగింగ్ గార్డెన్స్ గా ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన బాబిలోన్ లోని అందాల ఉద్యానవనాలను కూడా ఆమె సృష్టించిందని చెబుతారు.

700 అడుగుల పొడవు, వెడల్పులతో చతురస్రాకారాలుగా ఉద్యానవనం

నిర్మించబడింది. బ్రహ్మాండమైన స్తంభాలు ఆధారంగా, అంతస్తుమీద అంతస్తు ఏర్పాటు చేయబడి వుండడంవల్ల ఇది ఎంతో ఎత్తుగా ఉన్నది. దీనికి యేడాది పొడవునా నీటి సరఫరా జరిగే ఆద్యుతమైన ఏర్పాటు చేయబడి ఉన్నది. ఆ కారణంగా ఉద్యానవనంలోని చెట్లు చేమలు ఎల్లప్పుడూ పచ్చగా కళ్ళకళ్ళలాడుతూ వుంటాయి.

సెమిరమిస్ అనే చారిత్రకవ్యక్తి క్రీ॥ పూ॥ 8 వ శతాబ్దంలో జీవించినట్లు ఆధారాలు ఉన్నాయి.

క్రీ॥ పూ॥ 6 వ శతాబ్దంలో అసిరియాను పరిపాలించిన నెబుచాడ్ నెజార్ అనే రాజు—ఈ హేంగింగ్ గార్డెన్స్ ను నిర్మించినట్లు, మరికొందరు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

రాజుగారి రాణులలో ఒకరు పర్వత ప్రాంతం నుంచి వచ్చారట. ఆమెకు పుట్టింటి పచ్చటి వాతావరణం కల్పించడానికి రాజు ఈ ఉద్యానవనం నిర్మించినట్లు చెబుతారు.

చైనానుంచి వచ్చిన

ప్రపంచ చరిత్ర చాలా ప్రాచీనమైనది చరిత్ర నడిచిన అడుగుజాడలను తెలుసు కోవడానికి మనకు కొన్ని ఆధారాలు ఉన్నాయి. అటువంటి ఆధారాలలో ముఖ్యమైనది యాత్రికుల రచనల రూపంలో ఉన్న, వారి అనుభవాలు.

పూర్వకాలంలో ప్రయాణాలు చేయడం కష్టసాధ్యమైన కార్యం. చాలా అపాయకరమైనది కూడా. అయితే, ఆ రోజులలో ప్రయాణం చేయడం, ఉనాటికన్నా, చాలా అద్భుతమైన అనుభూతిని కలిగించగలిగేది. అయినా, ఇప్పటిలా ఏనోడం కోసం ఆ రోజుల్లో ప్రయాణాలు చేసేవారు

కాదు. పర్తక వాణిజ్యాలకోసం, లేదా జ్ఞాన సముపార్జనకోసం మాత్రమే ప్రయాణాలు చేసేవారు.

జ్ఞానసముపార్జనకోసం, చైనానుంచి మనదేశానికి 7 వ శతాబ్దంలో ఒక బౌద్ధ పండితుడు వచ్చాడు. ఆయన పేరు హుయాన్ త్సాంగ్. బౌద్ధమతం గురించి కూలంకషంగా తెలుసుకోవడానికి అతడు మన దేశానికి వచ్చాడు. తన ప్రయాణం గురించి, భారతదేశంలో చూసిన విశేషాలను గురించి వివరిస్తూ ఆయన రచన చేశాడు.

అపాయకరమైన గొబి ఎడారిని దాటుకుని, వెంట్రుకవానిలో చావునుంచి

గొప్ప యాత్రికుడు

బయటపడి, అతడు అద్భుతమైన బార్బాన్ నగరం చేరుకున్నాడు. అనాడు ఆనగరం బౌద్ధమత సంస్కృత భాషా ప్రభావాల కారణంగా గొప్ప సంస్కృతికి కేంద్రమై ఉండేది (నగరం ఇప్పటికీ ఉన్నది గాని అనాటి చిహ్నాలేవి కనిపించవు).

ఆయన భారతదేశం చేరుకుని ఆనందాశ్చర్యాలకు లోనయ్యాడు. బుద్ధుడి జన్మభూమిలో అడుగు పెట్టినందుకు ఆనందమూ, దేశ సంస్కృతి వైభవాన్ని చూసి ఆశ్చర్యమూ చెందాడు. అనాడు హర్షవర్ధనుడు భారతదేశంలో సువికాల సామ్రాజ్యాన్ని పరిపాలించేవాడు.

ప్రపంచ చరిత్ర (గ్లింప్స్ ఆఫ్ వరల్డ్ హిస్టరీ) అన్న గ్రంథంలో జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, ఆ మహాయాత్రికుణ్ణి గురించి ఇలా రాశాడు:

"అతడేక బౌద్ధ భక్తుడు. బౌద్ధమతం పుట్టిన భూమిని దర్శించి, ఆ మతానికి సంబంధించిన పవిత్ర గ్రంథాలను తీసుకు పోవడానికి అతడు వచ్చాడు. గోబీ ఎడారి దాటి, తాష్కండ్, సమర్కండ్, బాక్, ఖొటాన్, యార్కండ్ మొదలైన నగరాల గుండా ప్రయాణం చేసి మన దేశానికి వచ్చి, దేశమంతటా పర్యటించాడు. బహుశా సింహళాన్ని కూడా దర్శించాడేమో. యాత్రా సమయంలో చూసిన ప్రదేశాల గురించి, కలుసుకున్న వ్యక్తుల గురించి అతడు తన గ్రంథంలో అద్భుతంగా వర్ణించాడు. మనదేశం వివిధ ప్రాంతాలలో అతడు చూసిన మనుషులను గురించి చెప్పిన విషయాలు కొన్ని ఈనాటికీ నిజంగానే వుంటున్నవి. అతడు విన్న అద్భుతమైన కథలూ, బుద్ధుడికి, బౌద్ధ సత్త్వులకూ సంబంధించిన ఎన్నో అద్భుత గాథలూ ఆయన గ్రంథస్థం చేశాడు.

ఆయన భారతదేశంలో, ముఖ్యంగా పాటలిపుత్రానికి సమీపంలోని నలందా విశ్వవిద్యాలయంలో చాలా సంవత్సరాలు గడిపాడు. బౌద్ధారామమూ, విశ్వవిద్యాలయమూ అయిన నలందలో 10 000 మంది విద్యార్థులూ, బౌద్ధ సన్యాసులూ ఉండేవారని చెబుతారు. వైదిక విద్యకు కేంద్రంగా వెలసిన కాశీకి పోటిగా, నాడు రూపొందించబడిన గొప్ప బౌద్ధ విద్యా కేంద్రమే నలందా విశ్వవిద్యాలయం."

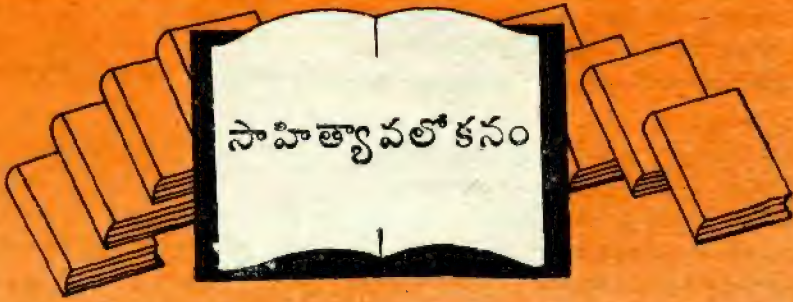
గత పరీక్షలేసి చూద్దాం

1. ఢిల్లీని పరిపాలించిన అఖిరి హైందవరాజు ఎవరు?
 - (ఎ) అశవికి సంబంధించిన ప్రేమ కథ ఎట్టిది;
 - (బి) అశవికి శత్రువుగా మారిన హైందవరాజు ఎవరు;
 - (సి) ఆ శత్రువుకు ఏం జరిగింది?
2. మరణ శయ్యపైనుండి, తన కుమార్తెను వారసురాలుగా రావాలని కోరు కున్న ఢిల్లీ పాలకుడెవ్వరు?
 - (ఎ) అశవి కుమార్తె పేరేమిటి;
 - (బి) ఆమె ఎవరిని వివాహమాడింది;
 - (సి) ఆ దంపతులకు ఏమయింది?
3. 18 శతాబ్దారంభంలో ఢిల్లీపై దురాక్రమణ జరిపి, 30,000 మందిని హతమార్చిన వాడెవ్వరు?
 - (ఎ) ఆనాటి ఢిల్లీ పాలకుడెవ్వరు;
 - (బి) అతడు తరలించుకుపోయిన ప్రసిద్ధిగాంచిన సింహాసనం ఏది;
 - (సి) అతడు వట్టుకుపోయిన మరొక ఆమూల్య వస్తువు ఏది; ఎలా వట్టుకుపోయాడు? (VIII పేజీ చూడండి)

మన లోకజ్ఞానం పరీక్షించుకుందాం

1. 1988 వ సంవత్సరంలో, మన దేశంలోని ఒక రైల్వేస్టేషన్ కట్టడం వంద సంవత్సరాలు పూర్తిచేసుకున్నది. దాని పేరేమిటి? దానికాపేరు ఎందుకు పెట్టారు?
2. 'హెమ్లెక్' అనే విషాన్ని పాశ్చాత్య తత్వవేత్తకు ఇచ్చారు. ఆయన పేరేమిటి?
3. ఘానా స్వతంత్రం కావడానికి పూర్వం దానిపేరేమిటి?
4. రాజకీయ పరిభాషలో జాతీయ (నేషనలిస్ట్) చైనా అని పిలువబడే దేశం పేరేమిటి?
5. బెనెలక్స్ దేశాలుగా చెప్పబడే దేశాలు ఏవి?
6. చంద్రుడికి, భూమికి మధ్య ఉన్న దూరం ఎంత?
7. ఆధునిక పదజాలంలో 'కాస్మిక్ ఇయర్' అంటే ఏమిటి?
8. ప్రపంచంలోకెల్లా చాలా పెద్ద దేశం ఏది?
9. ప్రపంచంలోకెల్లా అతి చిన్నదైన స్వతంత్ర ప్రాంతం ఏది?
10. నక్షత్రవిధి (గాలక్సీ) అంటే ఏమిటి? (VIII పేజీ చూడండి)

1. ఒక ప్రాచీన సంస్కృత నాటకకర్త రచనలు కనిపించకుండా పోయాయి. అవి 1912 వ సంవత్సరంలో కనుగొనబడినవి. ఆ నాటకకర్త ఎవరు?
(ఎ) వాటిని ఎవరు, ఎక్కడ కనుగొన్నారు.
(బి) అవి ఎన్ని?
2. మరణరహస్యం గురించి వివరించమని యముణ్ణి అడిగిన కుర్రవాడెవడు?
(ఎ) ఆ కథ ఎందులో ఉన్నది?
(బి) ఆ మాటకు ఆర్థం ఏమిటి?
3. వాల్మీకి రామాయణాన్ని అనుసరించి రచింపబడిన రెండు సుప్రసిద్ధ రామాయణాలు ఏవి?
4. సుప్రసిద్ధమైన ప్రాచీనకథల సంకలనంలో వచ్చే రాజు పేరేమిటి?
(ఎ) ఆ కథాగుచ్ఛం పేరేమిటి?
(బి) ఆ కథలకు అధారగ్రంథం ఏది? (VIII పేజీ చూడండి)

భారతీయ భాషలన్నిటిలోనూ ఒక మాట నేర్చుకుందాం

ఈ నెల మాట: మనిషి.

అస్సాహి: మనుష; బెంగాలీ: మనుస్; ఇంగ్లీష్: మేన్; గుజరాతీ: మనస్; హిందీ: ఆద్మి; కన్నడం: మనుష్య; కాశ్మీరీ: మహాన్య; మలయాళం: మనుష్యన్; మరాఠీ: మనుస్; ఒరియా: మనిష; పంజాబీ: మనుష్; సంస్కృతం: మానవ; సింధి: మన్హన్; తమిళం: మనిషన్; ఉర్దూ: ఆద్మి.

మీరు నమ్ముతారా?

1. రామాయణాన్ని పూర్తిగా వాల్మీకి రచించాడా?
2. ప్రాంతెన్స్టీన్ ఒక భయంకర భూతమా?
3. భూమండలంలో నివసించిన జంతువులలో కెల్లా ఆకారంలో పెద్దది రాక్షసబిల్లులేనా?

కావే కాదు!

1. ఏకా పరిత్యాగాన్ని వివరించే ఉత్తరకాండను మరొక కవి రచించాడు. దాని పైతి భిన్నంగా ఉన్నది. దానిని రచించినవాడు కూడా గొప్పకవి అనడంలో సందేహంలేదు.
2. మేరీషెల్లి రచించిన ప్రాంతెన్స్టీన్ నవలలోని ప్రధాన పాత్ర అయిన ఒక విజ్ఞాన పరికరకుడి పేరు. అతడు కవాల అవయవాంశు ఒకటిగా అతికించి వాటికి ప్రాణంపొస్తాడు. అది ఒక భూతంగా లేదా ప్రాణంపొందినవాడై హతమౌతున్నది. అయితే కాలక్రమేణా ప్రాంతెన్స్టీన్ అంటేనే భూతం అనే అర్థం ఏర్పడింది.
3. ముచ్చైమిటర్గ్ పొడవా, 175 టన్నుల బరువూ గల తిమింగిలం (బూచేల్) అన్ని ప్రాణులకన్నా చాలా పెద్దది.

సమాధానాలు

ఎవరాయన?

బాల్యంలో గదారదుడుగా విలువబడిన త్రిరామకృష్ణపరమహంస.

చరిత్ర

1. పృథ్వీరాజ్ చౌహాన్.

(ఎ) పృథ్వీరాజుల జరుగుతున్న సమయంలో, సంయుక్త అతనితోపాటు గుర్రం మీద వెళ్ళి, అతణ్ణి పెళ్ళాడింది. (బి) కనూజ్ ను పరిపాలించిన సంయుక్త తగ్గడి జయచంద్రుడు. (సి) జయచంద్రుడు మహమ్మద్ ఘోరితో చేతులు కలిపి, ఢిల్లీ పైకి దండెత్తిరమ్మని అతన్ని పంకొల్పాడు. పృథ్వీరాజ్ చేతనే ఓడిపోయిన ఘోరి అతని బండి అయి, అ నిమ్మట విడుదల అయ్యాడు. 1192 సంవత్సరంలో మళ్ళీ ఢిల్లీపైకి దండెత్తి వచ్చి పృథ్వీరాజును హతమార్చాడు. అయినా, మరు సంవత్సరమే మహమ్మదు ఘోరి జయచంద్రుణ్ణి కూడా హతమార్చి, కనూజ్ ను వశపరచుకున్నాడు.

2. ఇర్లిమీన్.

(ఎ) రజీయా సుల్తానా. (బి) అల్టునియా నాయకత్వంలో సామంతపద్యులు. అమె మీద తిరుగుబాటు జరిపారు. అయినా, అ చిమ్మట రజీయా అల్టునియాను సైమింది అతన్ని పెళ్ళాడింది. (సి) తిరుగుబాటు

జరిపిన సామంతపద్యులు, ఇరువురిని హతమార్చారు.

3. పర్షియాకు చెందిన నాదిర్షా.

(ఎ) మొగల్ వంశానికి చెందిన మహమ్మద్ సా (బి) మయూర సింహాసనం (సి) కోహిన్సూర్ పజ్జం. మొగల్ చక్రవర్తి దానిని తలపాగాలో దాచాడు. తలపాగాలు మార్పు కుండామన్న సాకుతో, నాదిర్షా విలువైన పత్రాన్ని తనవశం చేసుకున్నాడు.

లోకజ్ఞానం

1. విక్టోరియా బెర్లిన్ న్. విక్టోరియా రాణి స్వర్ణోత్సవాల సందర్భంగా ఇది నిర్మించబడింది.

2. సోక్రటీసు.

3. గోల్డ్ ఫీల్డ్.

4. కాయ్ వాన్ లేదా ఫోల్క్ సా.

5. బెర్లియం, నెడర్లాండ్స్, లక్సంబర్గ్.

6. 2,88,855 మైళ్ళు.

7. సూర్యుడు సెకండుకు 250 కి. మీ. వేగంతో గాలికి (సక్షత్రవేధి) కేంద్రాన్ని ఒక్కసారి చుట్టిరావడానికి 250 మిలియన్ సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ కాలాన్నే కాస్మిక్ ఇయర్ అంటారు.

8. సోవియట్ రష్యా.

9. వాటికన్ సిటీ.

10. అక్షరణశక్తి కారణంగా పెద్ద వక్షత్ర సమూహం ఒకటిగా ఉండడం.

పాటాకర్మం

1. క్రి. పూ. 5 లేదా 6 వ శతాబ్దానికి చెందిన రాసుడు.

(ఎ) కేరళకు చెందిన పండిత గణపతి శాస్త్రి. (బి) పదమూడు.

2. వదిలేతుడు.

(ఎ) ఒక ఉపనిషత్తులో. (బి) ఉపనిషత్ అంటే దగ్గరగా కూర్చుండడం అని అర్థం. గురువుకు దగ్గరగా రాగల శిష్యులకు మాత్రమే విద్య బోధించబడేది అన్నదే దీని అంతరార్థం.

3. తమిళంలో కంబన్ రచించిన కంబ రామాయణం; హిందీలో తులసిదాసు రచించిన త్రిరామచరితమాసన్.

4. విక్రమాదిత్యుడు.

(ఎ) బెళాళ పంచవింశతి. (బి) కళా పరిత్యాగరం.

కావ్యకథలు:

మణిమంజీరం-4

పూంపుహర్ నగరానికి చెందిన వర్తకుడు కోవలన్, తన భార్య కణ్ణిని వదిలి, నర్తకి మాధవి సాహచర్యంలో కొంత కాలం గడిపాడు. ఆ తరువాత తప్ప తెలుసుకుని, భార్య వద్దకు తిరిగి వచ్చాడు. కణ్ణి, కోవలన్ దంపతులు పూంపుహర్ వదిలిపెట్టి, బ్రతుకుతెరువు వెతుక్కుంటూ మధురై చేరుకున్నారు.

కోవలన్ తన భార్య కణ్ణిని ఇచ్చిన కాలి అందెలలో ఒకదానిని విక్రయించి, ఆ సొమ్ముతో కొత్తవ్యాపారం ప్రారంభించాలనుకున్నాడు. అందెను తీసుకు వెళ్ళి రాజుగారి ఆస్థాన స్వర్ణకారుడికి చూపాడు. అంతటి విలువైన కాలిఅందె కోవలన్ దగ్గర వుండడం చూసి స్వర్ణకారుడు అమితాశ్చర్యం చెందాడు.

ఆ నమయంలోనే రాణిగారి కాలిఅందె ఒకటి దొంగిలించబడింది. స్వర్ణకారుడే ఆ దొంగతనం చేసి వుంటాడని అందరూ అనుమానించారు. కోవలన్ దగ్గర విలువైన అందెను చూడగానే, స్వర్ణకారుడు అదే రాణిగారి అందె అని రాజుకు చెప్పి, కాసు దొంగను పట్టి ఇవ్వగలనన్నాడు.

రాజు, స్వర్ణకారుడి మాటలు నమ్మి, అనలోచితంగా తొందరపాటుతో, “రాణి గారి అందెను దొంగిలించిన ఆ దొంగను హతమార్చండి,” అని భటులను ఆజ్ఞాపించాడు.

భటులు స్వర్ణకారుడి వెంట వెళ్ళి, కోవలన్ ను చూశారు. అతని వద్ద స్వర్ణకారుడు చెప్పిన అందె వుండడంతో అతణ్ణి బంధించి తీసుకువచ్చి, రాజాజ్ఞ ప్రకారం మరణింపజేసిన నెరవేర్చారు.

తన భర్త దనంతో తిరిగి వస్తాడని ఎదురు చూస్తూన్న కణ్ణిగి, అతని మరణ వార్త విని దిగ్రాంతి చెందింది. “దేవుడే లేడా? ఈ నగరంలో నీతి పంతులే కరువయ్యారా?” అని రోదిస్తూ కోపావేశంతో నగరంలోకి ప్రవేశించింది.

అమె ఆ గ్రహవేశం చూసి, నగర ప్రజలు
అమితాశ్చర్యంతో అమెచుట్టూ చేరారు.
అమె వేదనాస్వరం విని, అమె భర్త
విషయంలో రాజు పొరబాటు చేసే
వుంటాడని ప్రజలు గ్రహించారు.
అందరూ భయభ్రాంతులయ్యారు.

కణ్ణి రాజనభను చేరుకుని తనవద్ద
వున్న రెండవ అందెను రాజుకు చూపి,
"నిరవరాధి అయిన నా భర్తకు మరణ
దండన విధించావే! నా కాలి అందెలో
ఉన్నవి మాణిక్యాలు!" అంటూ అందెను
నెలకేసి కట్టించింది. అందె పగిలి అందు
లోని మాణిక్యాలు చెల్లాచెదరయ్యాయి.
రాణిగారి అందెలో వున్నవి ముక్త్యాలు!
ఆ దృశ్యం చూసి రాజు హతాశుడై,
ఆ క్షణమే ప్రాణాలు వదిలారు!

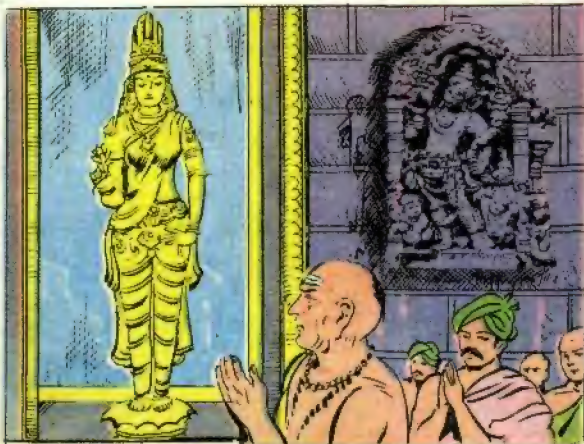
రాజు మరణించడంతో, ఆ దృశ్యం
చూసి తట్టుకోలేక రాణి, స్వహత్య
పడిపోయింది. ఒక నిరవరాధికి శిక్ష
విధించామే అన్న బాధతో రాజు మరణం
చాడు. రాజు మరణించాక, ఇక జీవించ
లేక రాణి ప్రాణాలు వదిలింది.

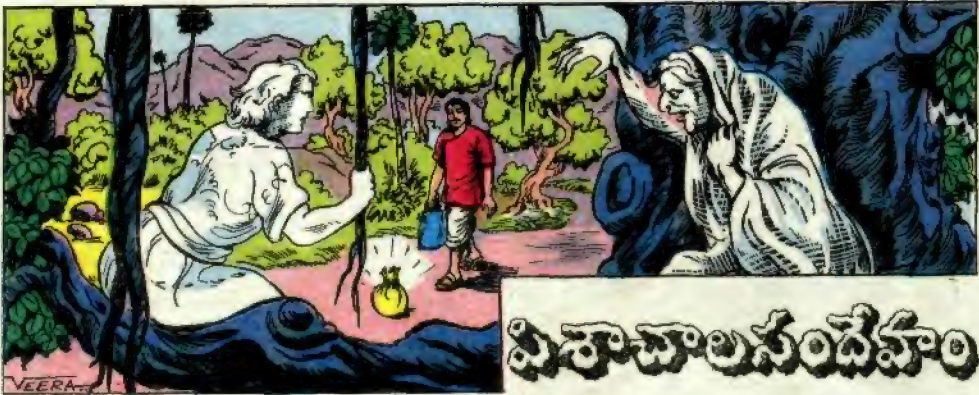

ఇంత జరిగాక కూడా, కణ్ణి అగ్రహారే
వేశం చల్లారలేదు. ఆమె నగరాన్ని
మూడుసార్లు చుట్టి వచ్చింది. అదర్శ
పరుడైన రాజు పాలించే నగరం
దుర్మార్గులకే నిలయమవుతుందని ఆమె
భావించి, ఆ నగరం మంటలలో భస్మ
పటలం కావాలని శపించింది.

హఠాత్తుగా నగరం మంటలపాలయింది.
పవిత్రులనూ, ఉత్తములైన స్త్రీ పురుషు
లనూ, వృద్ధులనూ, పిల్లలనూ, వికలాం
గులనూ, పశువులనూ రక్షించమని,
కణ్ణి అగ్నిదేవుణ్ణి ప్రార్థించింది. ఆ
విధంగా వాళ్ళందరూ గండం నుంచి
బయటపడ్డారు.

కణ్ణి, కోవలన్ దంపతులు ఒక దివ్య
రథంలో కూర్చుని స్వర్గానికి వెళ్ళడం
ఆ దృష్టవంతులైన ఉత్తములు
కొందరు చూశారట. కణ్ణి అదర్శ
పత్నిగానే కాకుండా దేవతగా కూడా
పూజింపబడుతున్నది. నితీ, నిజాయితీకి
గల శక్తికి ప్రతీకగా ఆమె వెలుగొందు
తున్నది! —(అయిపోయింది)

విశాచాలనందేహం

విద్యాధరపురానికి, వైశాలినగరానికి మధ్య వున్న దట్టమైన అడవిలో, కాలి బాటకు పక్కన వున్న ఒక మర్రిచెట్టు మీద, రెండు కొంటె పిశాచాలుండేవి.

ఆ రెండు పిశాచాల్లో ఒకటి వృద్ధ పిశాచంకాగా, రెండవది కుర్రపిశాచి. కాలిబాట వెంట వచ్చే మనుషుల ముఖాలను వృద్ధపిశాచి పరీక్షగా చూసి, వాళ్ళ బలహీనత ఏమిటో చెప్పగలిగేది. ఆ బలహీనతకు అనుగుణంగా కుర్రపిశాచి వాళ్ళను ఆకర్షించి ఆటపట్టించేది.

ఒకరోజున, ఆ రెండు పిశాచాలూ చెట్టు కొమ్మమీద కూర్చుని పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకుంటున్న సమయంలో, అన్నిటికన్నా పెద్ద బలహీనత ఏది? అన్న విషయం చర్చకు వచ్చింది.

అప్పుడు వృద్ధపిశాచి, "ఎవరి బలహీనతవల్ల, వారి చుట్టుపక్కల వున్న

వాళ్ళందరికీ మనస్తాపం కలుగుతుందో, అదే పెద్దబలహీనత!" అన్నది.

అయితే, ఆ బలహీనత ఏదన్న విషయంలో, రెండు పిశాచాలూ ఏకాభిప్రాయానికి రాలేక వాదులాడుకుంటున్న సమయంలో, కాలిబాట వెంట ఒక మనిషి రావడం, వాటి కంటబడింది. వృద్ధపిశాచి, ఆ మనిషి ముఖంలోకి పరీక్షగా చూసింది. కాని, అతడి బలహీనత ఏమిటో దానికి అంతుపట్టలేదు. కారణం అతడి ముఖం చాలా గంభీరంగా వున్నది.

వృద్ధపిశాచి ఏమీ చెప్పకపోయేసరికి, కుర్రపిశాచి ఒక డబ్బు సంచిని సృష్టించి, కాలిబాట మధ్యలో పడవేసింది. దారే వస్తున్న మనిషి, దాన్ని తీసుకునే ప్రయత్నం చేయక, "పాపం, ఎవరో డబ్బు సంచిని యిక్కడ పారేసుకున్నారు!" అనుకుంటూ ముందుకు సాగిపోయాడు.

అది చూసి, పిశాచాలు రెండూ నిరుత్సాహపడ్డాయి. ఇంతవరకూ అందరూ కూడా డబ్బుసంచీని చూడగానే తబ్బిబ్బు పడేవాళ్ళు. తర్వాత తలతిప్పి చుట్టు పక్కల చూసి, డబ్బు సంచీని దుస్తుల మాటున దాచుకుని, ఎవరూ లేనిచోట సంచీని విప్పేవాళ్ళు. అప్పుడు సంచీలో రాళ్ళో, తేళ్ళో వుండేలా చేసి, వాళ్ళ భయం చూసి పిశాచాలు రెండూ పొట్ట చెక్కలయేలా నవ్వుకునేవి.

ఈ వచ్చినవాడు, డబ్బు సంచీని వదిలి ముందుకు సాగిపోవడంతో, కుర్రపిశాచికి పట్టుదల పెరిగింది. వెంటనే అది చెట్టు దిగి, అపురూప సౌందర్యవతిలాగా రూపం

ధరించి, ఒక్కొక్కరంగా ఆ మనిషికి ఎదురు వచ్చింది.

అయితే, ఆ మనిషి ఆమెను చూసి పక్కకు తప్పుకుని వెళ్ళిపోయాడు. ఆమె కాలిలో ముల్లు గుచ్చుకున్న దానిలాగా, "అబ్బా!" అంటూ కూలబడి పోయింది.

ఆ మనిషి వెనక్కు తిరిగివచ్చి, చక్కని యువతిరూపంలో వున్న కుర్ర పిశాచి కాలిలోని ముల్లును తీసేశాడు. ఆ మరుక్షణం, యువతి అతడి చేయి పుచ్చు కుని, ఎక్కడలేని ప్రేమ నటిస్తూ, "నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. నన్ను పెళ్ళి చేసుకో!" అన్నది.

దాని కతడు చిరాకుపడుతూ, "చిన్న ముల్లు తీయగానే, నా వెంటపడ్డావు. రేపు మరెవడో ఇంతకంటే పెద్ద ముల్లు తీస్తే, వాడి వెంట పోతావు. నా కిలాంటి ప్రేమలంటే చెడ్డచిరాకు!" అంటూ వెళ్ళి పోయాడు.

నిరుత్సాహంగా తిరిగి వచ్చిన కుర్ర పిశాచితో, వృద్ధపిశాచి, "అతణ్ణి నేను అట పట్టిస్తాను చూడు!" అంటూ మాయమైంది.

ఆ మనిషి అలా నడిచిపోతూండగా, ఒక పొదచాటు నుంచి, "దాహం, దాహం," అన్న మూలుగులు వినిపించాయి.

అతడు అగి చూడగా, మహారాజు దుస్తుల్లో వున్న ఒక వ్యక్తి, అక్కడ పడి వున్నాడు. అయిన ఒంటినిండా గాయాలు.

వెంటనే అతడు తన సంచీలోంచి మర చెంబొకటి తీసి, నీళ్ళను దాహం అంటున్న వ్యక్తి నోటిలో పోశాడు.

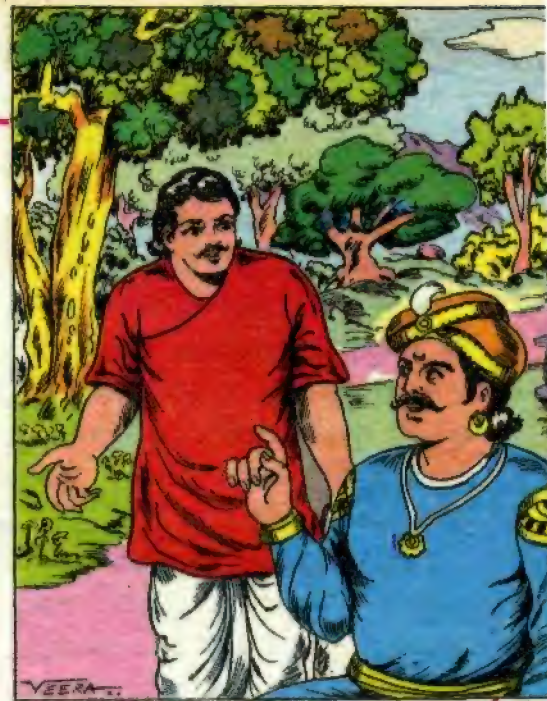
కొంతసేపటికి రాజులా వున్న వ్యక్తి తేరుకుని, "మీరు, నా ప్రాణం కాపాడిన మహానుభావులు! నేనిదేకాన్నేలే రాజును. వేటకు వచ్చి, యిలా గాయపడ్డాను. మీరు, నా వెంట రాజధానికి రండి. మీకు గొప్ప పదవీ, కిరీ టింబించేలా చూస్తాను," అన్నాడు.

అందుకు దారేపోయేమనిషి, "దాహంతో వున్నవారిని సేదతీర్చడం, మానవధర్మం. నాకే ప్రతిఫలమూ అక్కర్లేదు," అని తన దారిన తాను వెళ్ళసాగాడు.

అతడు అలా వెళ్ళగానే, కుర్రపిశాచి మహారాజు వేషంలో వున్న వృద్ధపిశాచి దగ్గరకు వచ్చి, "ఇతనెవరో, ఏ బలహీనతా లేని మనిషిలా వున్నాడు," అన్నది.

దానికి వృద్ధపిశాచి, "లోకంలో, ఏదో ఒక బలహీనతలేని మనిషంటూ వుండదు. ఇప్పుడతణ్ణి మనుష్యరూపంలో వెంబడించి, అతడి బలహీనత ఏదో తెలుసుకుందాం, వదల!" అన్నది.

వెంటనే అవి రెండూ తండ్రి కొడుకుల్లాగా రూపాలు ధరించి బయలుదేరాయి. వాటికి ఒక చెట్టుకింద విక్రాంతి తీసుకుంటున్న, బాటసారిమనిషి కనిపించాడు. పిశా

చాలు ప్రయాణీకుల్లాగా నటిస్తూ, అతడి పక్కనచేరి, అతణ్ణి మాటల్లోకి దించాయి.

కొద్దిసేపట్లోనే, ఆ మనిషి అడవి ప్రయాణంలో, తనకు కలిగిన అనుభవాలను గురించి వాటికి చెప్పసాగాడు.

దారిలో తనకు డబ్బు సంచి కనబడడం, అందమైన యువతి తారస పడడం, మహారాజు దాహం తీర్చడం— ఇవన్నీ పిశాచాలకు పూస గుచ్చినట్టు చెప్పాడు. ఇవన్నీ తెలిసినవే అయినా, పిశాచాలు రెండూ వింతకనబరుస్తూ విన్నాయి.

అంతా చెప్పాక, ఆ మనిషి పిశాచాలను, "ఇప్పుడు చెప్పండి! నాలాగా ధన దాహం, అందంవట్ట వ్యామోహం, కిరీ

కాంక్ష లేనివాణ్ణి ఎక్కడైనా చూశారా?" అని అడిగాడు.

"చూడలేదు! చూడలేదు!" అన్నవి పికాచాలు రెండూ ఏకకంఠంగా.

ఆ జవాబుకు అతడు సంతృప్తిపడి, తన చిన్ననాటి విషయాలు వాటికి చెప్పి సాగాడు. తనకున్న మంచి గుణాలనూ, వాటి సాయంతో జీవితాన్ని తానెలా తీర్చి దిద్దుకున్నదీ, అంచెలంచెలుగా వివరించడం మొదలుపెట్టాడు.

పికాచాలు రెండూ, చాలా సేపు ఓపికగా విన్నాయి. కాని, ఆ మనిషి తనను గురించి గొప్పగా చెప్పుకోవడం ఆపలేదు. క్రమంగా పికాచాలకు ఓపిక పోయి, మెదడు స్తంభించి, కడుపులో తిప్పడం మొదలుపెట్టింది. మరి కాసేపటికి చెవులు గింగురైతడం, కళ్ళవెంట నీళ్ళు కారడం మొదలైంది. అయినా ఆ మనిషి తనను గురించి చెప్పుకోవడం ఆపలేదు. ఇక భరతలేక, పికాచాలు అదృశ్యమైపోయి, వాటి నివాసమైన మర్రిచెట్టును చేరాయి.

"అయ్యోబాబూ, ఏం మనిషి! తల వాచేలా చేశాడు," అన్నది కుర్రపికాచి.

అందుకు వృద్ధపికాచం నవ్వి, "తల వాస్తే వాచిందిగానీ, మన సందేహం తీరి పోయింది," అన్నది.

కుర్రపికాచం అర్థం కానట్టు చూసింది.

వృద్ధపికాచం తాపీగా చెట్టు కొమ్మకు జారగిలపడి, "చూశావా, అన్నిటికన్నా పెద్దబలహీనత, తనను తాను పొగుడుకోవడం. ఒక మనిషికి ఏ దుర్గుణాలూ లేకపోవచ్చుగానీ, తనను తాను పొగుడుకోవడం, అనే బలహీనత వుంటే, యిక అతడి సుగుణాలకు విలువ వుండదు. ఒకడి సుగుణాలను యితరులు గ్రహించాలి తప్ప, తానే పొగుడుకోకూడదు, అనే ఆలోచన లేకపోవడంవల్ల, నలుగురిలో చులకన అవుతూంటారు. ఇంతెందుకు—ఎప్పుడూ, మనుషుల్ని ఏడిపించే మనల్నే, ఏడిపించాడీమనిషి!" అన్నది.

వృద్ధపికాచం చెప్పిన దానికి, కుర్రపికాచం అవునన్నట్టు తలాడించింది.

వృష్ణావతారం

ఒకనాటి రాత్రి కృష్ణుడు తన తండ్రి ఇంట ఉండి ఒక ఆలోచన చేశాడు. తన వారికి వైభవోపేతమైన ద్వారకానగరం ఏర్పడింది. కాని వారికి జీవనం సుఖ ప్రదంగా జరిగే ఒనరు ఏర్పడలేదు. అందుచేత అతను శంఖనిధిని తలుచు కున్నాడు. వెంటనే శంఖనిధి ప్రత్యక్షమై, చేతులు మోడ్చి నమస్కరించి, "స్వామీ, ఎందుకు నన్ను స్మరించావు? నీ ఆజ్ఞ విమిటో తెలిస్తే నిర్వర్తిస్తాను," అన్నది.

"నిధిదేవతా, దరిద్రుడు చచ్చినవాడితో సమానం. నావారిలో దీనులూ, అనాదులూ, ఆర్తులూ ఉండగా చూసి సహించలేను. అన్ని ఇళ్ళలోనూ సంపత్నమృద్ధి ఉండేటట్టు చూడు," అన్నాడు కృష్ణుడు.

"చిత్తం," అని శంఖనిధి వెళ్ళి మిగిలిన ఎనిమిది నిధులనూ కలుసుకుని, కృష్ణుడి కోరిక తెలిపింది. వెంటనే ద్వారక అంతటా నవనిధులూ వెలిశాయి. అ నగరంలో పేద వాడంటూ లేకుండా పోయాడు.

ఇదే విధంగా కృష్ణుడు మరొకసారి వాయుదేవుణ్ణి స్మరించాడు. వాయుదేవుడు వచ్చి కృష్ణుడికి నమస్కరించి నిలబడ్డాడు.

"వాయుదేవుడా, బలంలో నీకు చాలిన వాడు ఎవడూ లేడు. నాకొక పని చేసి పెట్టాలి. అదేమిటంటే; ఇంద్రుడికి విశ్వ కర్మ సుధర్మ అనే సభ చేసి ఇచ్చాడు. మా యాదవులకు కూడలిగా ఒక మంచి సభ అవసరం. అందుచేత నువ్వు ఇంద్రు

డితో నా అజ్ఞగా చెప్పి, అతని అనుమతి మీద మా కా సభ తెచ్చిపెట్టు." అన్నాడు కృష్ణుడు. వాయుదేవుడు సరేనని దేవ లోకానికి వెళ్ళి, దేవతలతో కృష్ణుడి కోరిక చెప్పి, వారి అంగీకారంతో సుధర్మ అనే సభాభవనాన్ని తెచ్చి, కృష్ణుడికి అప్పగించి వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ విధంగా కృష్ణుడు సమస్త లోకాల లోనూ ఉన్న సర్వోత్తమమైన వస్తువులన్నీ తెప్పించి ద్వారకలో ఉంచాడు. కృష్ణుడు తాను పై నుండి పరిపాలన నడుపుతూ ఈ విధంగా ముఖ్య స్థానాలలో వారి వారిని నియమించాడు: రాజు ఉగ్ర సేనుడు; కాశ్యపుడనే బ్రాహ్మణుడు పురోహితుడు;

వికద్రుడు మంత్రి; వివిధ రాజ్యాంగ కాఖలు నిర్వహించటానికి పదిమంది యాదవ ప్రముఖులు, మంచి మేధావులైన వృద్ధులు నియమించబడ్డారు; దారుకుడు కృష్ణుడికి సారథి; అస్త్రవిద్యలో ద్రోణా చార్యుడితో సమానుడనదగిన సాత్యకి సేనాధిపతి.

ఈ విధంగా ప్రజల జీవితాన్ని వ్యవస్థా పించిన మీదట ద్వారక భూలోక స్వర్గం లాగా, అత్యంత వైభవంగా విలసిల్లింది. రైవతుడికి రేవతి అనే చక్కని కుమార్తె ఉన్నది. ఆమెను బలరాముడు పెళ్లాడాడు. ఆ తరువాత కృష్ణుడికి వివాహమయింది. అదొక కథ.

వింధ్య పర్వతానికి దక్షిణంగా విదర్భ దేశం ఉన్నది. అందులో కుండిన నగరాన్ని, భీష్మకుడనే రాజు పాలించే వాడు. ఆయనకు రుక్మి అనే కొడుకుండే వాడు. ఈ రుక్మి మేటి వీరుడు. అతను ద్రుము డనే రాజువద్ద అనేక అస్త్రాలూ, పరశురాముడి నుంచి బ్రహ్మస్త్ర మూ పొందాడు. అతనికి మొదటినుంచీ కృష్ణు డంటే ఎంతో మత్సరం ఉండేది.

ఆ రుక్మికి చెల్లెలు రుక్మిణి; గొప్ప తేజస్వతి, అసమాన సౌందర్యవతి. ఆమె అందం మూడు లోకాలలోనూ ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఆమె గొప్పతనాన్ని మూడు

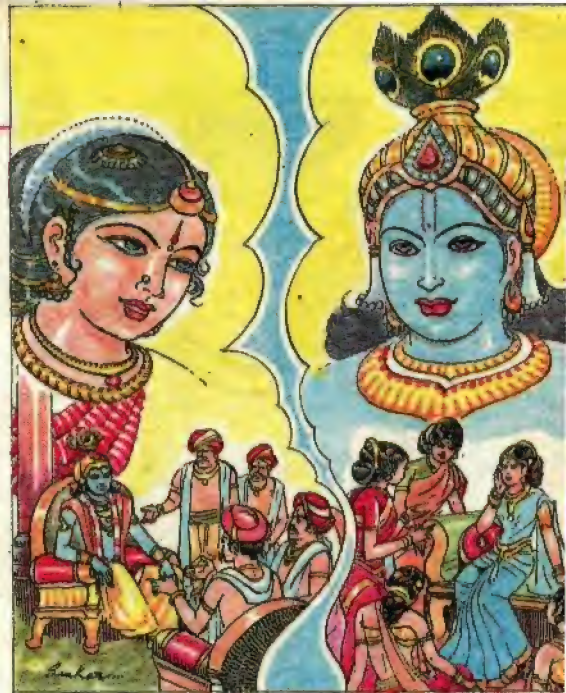
ముక్కలలో చెప్పవచ్చు; కృష్ణుడి ప్రేమకు పాత్రురాలయింది; మన్నుడు అమె గర్భాన తిరిగి జన్మించాడు; మునీశ్వరు లామెను దేవతగా పూజించారు. అంతకంటే ఇంకేం చెప్పాలి?

రుక్మిణిని గురించి తన ఆప్తులు చెప్ప కుంటూంటే కృష్ణుడు విన్నాడు. అదే విధంగా కృష్ణుణ్ణి గురించి నలుగురూ చెప్పకుంటూంటే రుక్మిణి విన్నది. ఇద్దరి మనసులలోనూ ఒకరి మీద ఒకరికి అను రాగం పుట్టుకొచ్చింది. దాని ఫలితంగా ఇద్దరూ మన్మథావస్థలకు గురి అయి, వేదన అనుభవించారు.

"నేను వరించిన దాన్ని నాకు కాకుండా చెయ్యగలవాడు మూడు లోకాలలోనూ ఎవడున్నాడు?" అన్న ధైర్యంతో ఉన్నాడు కృష్ణుడు. రుక్మిణి మనస్సులో కృష్ణుడి ఆలోచన తప్ప మరొక ఆలోచన లేకుండా పోయింది.

కాని రుక్మిణి కృష్ణుడంటే బొత్తిగా పడదు. "నందగోపుడి యింట పశువులను కాచిన వాడికి నాకూ వంటేమిటి?" అన్న ధీమాలో ఉన్నాడతను.

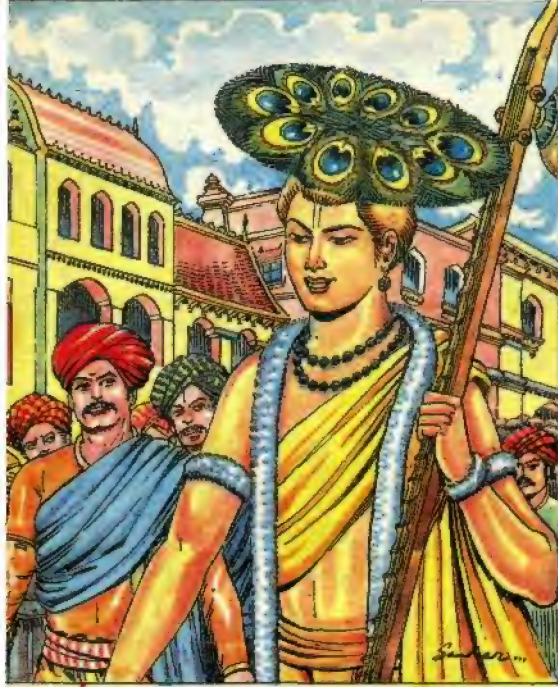
ఇలా ఉండగా, మగధ దేశంలోని గిరిప్రజపురం నుంచి జరాసంధుడు రుక్మిణిని శిశుపాలుడి కివ్వవలసిందని కబురు చేశాడు. శిశుపాలుడు జరాసంధుడి

పెంపుడుకొడుకు. వాస్తవానికి అతని తండ్రి దమ ఘోషుడు. అతని తల్లి వసుదేవుడి తోబుట్టువైన శ్రుతశ్రవ. దమ ఘోషుడూ, జరాసంధుడూ జ్ఞాతులు. అందుచేత దమ ఘోషుడు, జరాసంధుడు కోరినమీదట తన నలుగురు కొడుకుల లోనూ పెద్దవాడైన శిశుపాలుణ్ణి అతడికి పెంపుడిచ్చాడు.

శిశుపాలుడికి సునీదుడనే పేరు కూడా ఉన్నది.

జరాసంధుడు శిశుపాలుడికి రుక్మిణి నిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యమని కబురు చెయ్య గానే, రుక్మిణి తండ్రి అయిన భీష్మకుడు సరే నన్నాడు. నిజానికి భీష్మకుడి ఉద్దేశం

రుక్మిణిని కృష్ణుడికిస్తేనే బాగుంటుందని. కాని, రుక్మిణి కృష్ణుడంటే ద్వేషమని ఆయనకు తెలుసు. రుక్మి తన చెల్లెలిని శిశుపాలుడికే ఇవ్వాలన్న ఉద్దేశం బయట పెట్టాడు. కొడుకుకు ఎదురు చెప్పటం ఇష్టంలేక భీష్ముడు సరేనన్నాడు.

తన కొరిక ఈడేరినందుకు జరాసంధుడు సంతోషించి తన అస్తులైన రాజులందరికీ శుభలేఖలూ, అహ్వనాలూ పంపాడు. అంగ, వంగ, కళింగ, పాండ్ర, పాండ్య, కాశీ, కర్ణాట మొదలైన రాజులనేకమంది పెళ్ళికి బయలుదేరారు. శిశుపాలుడికి తోడుగా వచ్చిన వారిలో కర్ణాట రాజకుమారుడు పాండ్రకవాసు

దేవుడూ, ఏకలవ్యుడి కొడుకు వీర్యవంతు డనేవాడూ, దంతవక్త్రుడి కొడుకు సువక్త్రు డనేవాడూ, ఇంకా అనేకమంది ఇతర రాజకుమారులూ ఉన్నారు. ఈ బలగాన్ని అంతనూ వెంటబెట్టుకుని జరాసంధుడు కుండిననగరానికి వచ్చాడు.

రుక్మి అనేక రథాలనూ, ఏనుగులనూ, గుర్రాలనూ వెంటబెట్టుకుని ఎదురువచ్చి, జరాసంధుడికి స్వాగతం తెలిపి, సమస్త మర్యాదలూ జరిపి, వచ్చిన వారందరినీ విడుదలలో విర్రాటు చేశాడు.

ముహూర్తాలు పెట్టేవాళ్ళు వచ్చి, మర్నాడే లగ్నం ఉన్నదన్నారు. వెంటనే ఆ విషయం నగరమంతటా చాటింపు వేశారు. రాజులందరూ తమ తమ హోదాలకు తగినట్టుగా సేనలను అలంకరించారు. శిశుపాలుడు పెళ్ళికొడుకై తన తోటి రాజకుమారుల మధ్య ఉల్లాసంగా ఉన్నాడు.

ఇక్కడ ఇలా ఉంటే, అక్కడ ద్వారకకు నారదుడు వచ్చాడు. తెల్లని శరీరమూ, బంగారు రంగులో ధగధగా మెరిసే జుట్టు ముడి, శరీరంమీద ధరించిన చర్మమూ, నెత్తిన నెమిలి ఈకల గొడుగు, గాలి తాకుడుకు నాదం చేస్తున్న వీణా—ఈ అవతారాన్ని ద్వారకాపురవాసులు అతి వింతగా చూశారు.

నారదుడు వచ్చాడని లోపలికి కబురు రాగానే, ఉగ్రసేనుడూ, వాసుదేవుడూ, కృష్ణ బలరాములూ, మిగిలిన యాదవ ప్రముఖులూ ఎదురువచ్చి, నారదుణ్ణి సుధర్మ సభాభవనానికి తీసుకుపోయి, ఒక బంగారు ఆసనం మీద కూర్చోబెట్టి, అర్ఘ్య పాద్యాలిచ్చి సత్కరించారు.

కృష్ణుడు అందరినీ కూర్చోమని, తాను కూడా కూర్చుని, చేతులు జోడించి, "నువ్వు క్షిమంగా ఉన్నావా, నారదా? లోకాలకూ, దేవతలకూ క్షమమే కదా? లోకాలన్నీ స్వేచ్ఛగా సంచరించే నీకు తెలియని దేముంటుంది? ఒకటి మాత్రం నిజం, నీ రాకకు ఏదో ప్రయోజనం ఉంటుంది. మా యాదవ వంశానికి ఏదో

మంచి చెయ్యటానికే నువ్వు వచ్చి ఉండాలి. నీ రాకవల్ల మేము ధన్యులమై నామనటానికి ఎలాటి సందేహమూ లేదు." అన్నాడు.

కృష్ణుడు చేసిన స్తోత్రపాఠాలకు ప్రితుడై నారదుడు ఇలా అన్నాడు:

"నువ్వు తలచుకున్నంత మాత్రాన సమస్త ప్రాణులకూ క్షమం కలుగుతుంది గదా, అన్ని యుగాలలోనూ నీ పాద సేవలోనే మునిగితేలే నాబోటి వాళ్ళ క్షమం వేరే అడగాలా?"

ఇలా అని నారదుడు తన వీణను శ్రుతి చేసి, కృష్ణుడి సంతోషం కోసరం అత్యంత మధురంగా వాయించాడు; మినావతారం దగ్గర నుంచి రామావతారం వరకూ గల

అవతార కథలను పాటలుగా పాడాడు. తరవాత కృష్ణుడి బాలక్రిడలూ, పరాక్రమాలూ, కాళియమర్దనమూ, గోవర్ధనోద్ధరణా, కంసపథా మొదలైనవి ప్రస్తుతించుతూ చక్కని పాటలు పాడాడు. ఆయన పాటలు విన్న వాళ్ళందరూ తన్నయత్యంలో మునిగిపోయారు. నారదుడు ఆ పాటలలో గొప్పగా కీర్తించిన కృష్ణుడు తమకు ఆత్మీయుడూ, నాయకుడూ అయినందుకు యాదవులందరూ ఎంతగానే గర్వపడ్డారు. నారదుడు పాట చాలించి, వీణ పక్కన పెట్టెయ్యగానే, ఏమేమి కబుర్లు చెబుతాడో వినాలని చాలా ఆతురతగా ఉన్నారు.

అప్పుడు కృష్ణుడు నారదుడి కేసినవ్వుతూ చూసి, "బాబూ, ఒక్కటి కూడా మీరు పొనివ్వకుండా నేను చేసిన పనులన్నీ ఏకరు పెట్టావు. చాలుగాని నువ్విప్పుడు వచ్చిన పని ఏమిటో చెబుతావా? నువు ఉరికే వచ్చేవాడివి కావు," అన్నాడు.

అందుకు నారదుడిలా చెప్ప నారంభించాడు:

"దక్షిణ సముద్రతీరాన గోకర్ణమనే మహాపుణ్యక్షేత్రం ఉన్నది. అక్కడ శంకరుడు దివ్యలింగరూపంలో ఉంటాడు. ఆ దేవుడిముందు వీణ వాయించి, సంకీర్తన చేసి, భక్తితో అర్చన చేసి, అక్కడినుంచి కదిలికుబేరుణ్ణి చూద్దామని బయలుదేరాను. దారిలో కుండిన పురాన్ని ఏలే భీష్మకుణ్ణి చూశాను. అతను కూడా నన్ను చాలా గౌరవించి, సంతోష పెట్టాడు. అయితే, అక్కడ నాకు జరాసంధుడు మొదలుకుని భూమి మీద వుండే రాజులందరూ కనపడ్డారు. వీరంతా అక్కడ ఏం చేస్తున్నారని భీష్మకుణ్ణి అడిగాను. అడిగితే, తన కుమార్తెను రుక్మిణిని చేది దేశపు రాజైన శిశుపాలుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేస్తూ అందరినీ అహ్వనించాననీ, రేపు ఉదయమే లగ్నమనీ చెప్పాడు. సరే, ఈ ముక్కనీ చెవిని వేసి పొదామని వచ్చాను," అని, నారదుడింకా ఇలా అన్నాడు:

"నీ మనసులో ఆ రుక్మిణిని నువ్వు కోరుకున్నావు. ఆ భిష్మకుడేమో ఆ పిల్లను నీ పగవాడి కిచ్చి పెళ్ళి చేయ సంకల్పించాడు. ఈ పెళ్ళి నిర్విఘ్నంగా జరిగి పోతుంది. ఇలాగే జరిగినట్టయితే నీకు ఎంత అపకీర్తి చూడు. అందుచేత ఏం చేస్తావంటే, ఉగ్రసేన మహారాజును వెంట బెట్టుకుని, సాత్యకిని, మిగిలిన యోధులనూ, సేనలనూ తీసుకుని ఈ పూట బయలుదేరు. అక్కడికి వెళ్ళి, అక్కడ చేరిన రాజుల సహకారము చావబాది, సంతోషంగా ఆ పిల్లను తెచ్చుకో. నీ దగ్గర సుదర్శన చక్రం ఉండగా ఆ సాధ్యమేమిటి? ఇంకో సంగతి చెబుతాను విను. నేను అకాశ మార్గాన అదృశ్యంగా ఉండి, ఆ రుక్మిణి లిలోద్వానంలో తన చెలికత్తెల మధ్య కూర్చుని కంట తడి పెట్టుకుంటూండటం చూశాను. నిన్నే తలుచుకోవటమూ, నిన్ను గురించే మాట్లాడటమూ, నిన్ను చూడటం కోసం ఆరాటపడటమూ తప్ప ఆ పిల్లకు మరో ప్రపంచమే ఉన్నట్టు

లేదు. పాపం, ఆ పిల్ల స్థితి వర్ణనాతీతంగా ఉన్నది. నున్నటి చెక్కిళ్ళు వడిలిపోయి, కన్నీరుతో తడిసి ఉన్నాయి. మెడలో ఒంటి పేటహారం తప్ప లేదు. పాపిట చెదిరిపోయింది. జుట్టంతా రేగి ఉన్నది. ఊపిరి విడిచినప్పుడల్లా ప్రాణం పోతుందేమో నన్నట్టుగా తోస్తున్నది. శరీరం కంపించి పోతున్నది. చెలికత్తెలు ఎన్ని శ్రేష్ఠపచారాలు చేసినా ఏమీ ఫలితం లేకుండా ఉన్నది. వాళ్ళు నీ పేరు తప్ప మరెవరి పేరెత్తినా చచ్చిపోతానని చెలికత్తెలతో అంటున్నది. నిజంగా ఆమెను చూస్తే ఎంత కటికవాడికి కూడా గుండె కరిగిపోతుంది. సహజ కరుణాస్వభావుడి వైన నువ్వు ఏమాత్రమూ చూస్తూ ఊరుకోదగదు. పాపం, ఆ రుక్మిణి ప్రాణాలు ఎలాగైనా కాపాడు. కాపాడటం నీ వంటి వాడికి ధర్మం. నేను వచ్చిన పని అయింది. ఇక నేను వెళ్ళివస్తాను." ఈ మాట కాస్తా అని నారదుడు తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు.

దొంగదొరికాడు!

కొమరయ్య, చలపతి అనే వాళ్ళు బాల్య స్నేహితులు. వాళ్ళు చిన్నతనంలోనే తమ గ్రామంవదలి, కొటగిరి అనే పెద్ద ఊరు చేరారు. అక్కడ కొమరయ్య కొబ్బరి కాయల దుకాణం పెట్టాడు. చలపతి, ఒక పావుకారు దగ్గర గుమాస్తాగా చేరాడు.

ఒకనాటి మధ్యాహ్నంవేళ చలపతి, కొమరయ్య దుకాణానికి వచ్చి, "కొమరయ్యా, నీనుంచి ఒక సాయం కాసాలి," అన్నాడు.

"ఏమిటది?" అని అడిగాడు కొమరయ్య.

"మరేంలేదు. నా భార్య అడపిల్లను ప్రసవించినట్టు కబురువచ్చింది. పిల్లను చూసేందుకు, మా అత్తవారి గ్రామం బయలుదేరాను. అయితే, అంతలో మరొక వార్త. మన గ్రామంవైపు వున్న ఏరు పొంగిందట. నన్ను చూసేందుకు వస్తున్న

మా అమ్మా, నాన్నా యిక్కడికి ఎప్పుడు చేరతారో తెలియదు. ఒకవేళ, వాళ్ళు చీకటిపడివస్తే, ఇంటికి తాళం వేసి వుంటుంది గనక కష్టపడిపోతారు. ఈ రాత్రికి, మా ఇంట్లో పడుకో; నేను సూర్యోదయం వేళకు వచ్చేస్తాను," అంటూ చలపతి, కొమరయ్యకు తన ఇంటితాళం చెవి యిచ్చాడు.

"నువ్వు ఇంటి గురించి ఏమీ బెంగ పడకు. ఈ రాత్రి కొంచెం ముందుగానే భోజనంచేసి, మీ ఇంటికి వెళ్ళి పడుకుంటాను," అన్నాడు కొమరయ్య.

చలపతి వెళ్ళిపోయాడు. కొమరయ్య, ఆ రాత్రి ఇల్లు చేరేసరికి, అతడి భార్య మంచంలో ముసుగుపెట్టుకుని మూలుగు తున్నది. అమెకు విపరీతమైన జ్వరం!

కొమరయ్య వెంటనే వెళ్ళి, వైద్యుణ్ణి తీసుకువచ్చాడు. ఆయన ఏదో మాత్రలు

యిచ్చి, తెల్లవారేలోపల రోగిచేత, మూడు సార్లు మింగించమన్నాడు. కొమరయ్యకు చలపతి ఇంటి విషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అయితే, భార్యను ఒంటరిగా వదిలివెళ్ళే పరిస్థితికాదు !

ఇప్పుడేం చేయాలి ? అని ఆలోచిస్తున్న కొమరయ్యకు, చలపతి ఇంటికి ఎదురుగా వున్న ఇంట్లోకి, కొత్తగా ఆదైకు వచ్చిన ఆదిత్య అనే యువకుడు గుర్తుకు వచ్చాడు. అతను బ్రహ్మచారి.

కొమరయ్య, వెంటనే అతడి దగ్గరకు వెళ్ళి, సంగతి వివరంగా చెప్పి, "నీకు యిబ్బంది కలిగిస్తున్నాను. ఈ రాత్రికి చలపతి ఇంట్లో పడుకోగలవా ?" అని అడిగాడు.

అందుకు ఆదిత్య నవ్వి, "ఇరుగూ పొరుగూ అన్నాక, ఈమాత్రం సహాయపడక పోతే ఎలా !" అంటూ కొమరయ్య నుంచి, చలపతి ఇంటి తాళంచెవి తీసుకున్నాడు.

మర్నాటి సూర్యోదయం వేళకు, కొమరయ్య భార్యకు జ్వరం తగ్గింది. ఆదిత్య నుంచి తాళంచెవి తీసుకుందామని, కొమరయ్య, చలపతి ఇంటికి వెళ్ళాడు. అతను తలుపు తట్టేసరికి, దగ్గరగా వేసి వున్న తలుపులు తెరుచుకున్నవి. లోపలి దృశ్యం చూసి నిర్భాంత పోయాడు, కొమరయ్య.

ఆదిత్య ఒక స్తంభానికి కట్టివేయబడి వున్నాడు. ఇల్లంతా చిందర వందరగా వున్నది. కొమరయ్య, ఆదిత్య నేట్లో కుక్కి

వున్న గుడ్డలు తీసి, కట్టు విప్పాడు. ఆదిత్య ఒంట్లో ఏమాత్రం సత్తువలేనివాడిలా నేలమీద చతికిలబడిపోయాడు.

కొమరయ్య, ఆతణ్ణి, "ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు.

దానికి ఆదిత్య, "ఒక రాత్రివేళ తలుపు తట్టిన శబ్దం అయితే, చలపతిగారి తలిదండ్రులు వచ్చారేమో అని, తలుపు గడితేశాను. చేత కత్తితో దొంగ ఒకడు లోపలికి వస్తూనే, కత్తిని నా గుండెలకు ఆనించి, స్తంభం దగ్గరకు నడిపించి, నన్ను తాడుతో దానికి బిగించాడు. తర్వాత నేను అరవబోయేసరికి, నేట్లో గుడ్డలు కుక్కాడు. నేను భయంతోనూ, ఊపిరాడకా—అలా సామ్యసిల్లిపోయాను," అని చెప్పాడు.

ఇది విన్న కొమరయ్యకు నేట మాట రాలేదు. దొంగ ఏం ఎత్తుకుపోయావుంటాడో అని, అతడు చూస్తూండగా, చలపతి లోపలికి వస్తూనే, "ఏం జరిగింది కొమరయ్యా?" అని అడిగాడు.

కొమరయ్య జవాబు చెప్పబోయేంతలో అతడు పక్కనున్న గదిలోకి పోయి, ఒక పెట్టె తెరిచి వుండడం చూసి, "ఐదు వందల రూపాయిలూ, వెండివస్తువులూ— అంతా దొంగలపాలయ్యింది!" అంటూ కళ్ళనీళ్ళతో బయటికి వచ్చాడు.

కొమరయ్య, అతడికి ఆదిత్యను చూపి, జరిగినదంతా చెప్పాడు. చలపతి అంతా విని, "ఇందులో మీ పాఠబాటేమిలేదు. అంతా నా ప్రారబ్ధం!" అన్నాడు.

ఇది జరిగిననాటి నుంచి, కొమరయ్య తప్పంతా తనదే అన్నట్టుగా బాధపడుతూ, తరచూ భార్యతో, "నా అజాగ్రత్తవల్లనే, డబ్బూ, వెండి వస్తువుల విలువా కలిపి, దాదాపు రెండువేల రూపాయల చలపతి అస్త్ర దొంగపాలయింది. అతడికి ఏదో కొంత యిస్తే తప్ప, నాకు మనశ్శాంతి వుండదు!" అంటూండేవాడు.

ఇటువంటి సమయంలో, కొమరయ్యకు దూరపు బంధువైన జనార్దనం అనే అతను, ఆ ఊరికి రక్షకభటుల అధికారిగా వచ్చాడు. ఆ వచ్చిన రోజు రాత్రే, అతడు కొమరయ్య పిలవగా, అతడింటికి భోజనానికి రావడం జరిగింది. కొమరయ్య మాటల

సందర్భంలో, చలపతి యింట జరిగిన దొంగతనం గురించి అతడికి చెప్పాడు.

జనార్దనం అంతా విని, "ఇంతకూ, ఆ అదిత్య అనే అతను నమ్మదగిన వాడేనా?" అని అడిగాడు.

"అతను కొత్తగా, చలపతి యింటి దాపులను ఇంట్లోకి అద్దెకువచ్చాడు. అతడి మంచి చెడ్డల గురించి, నాకేం తెలియదు," అన్నాడు కొమరయ్య.

జనార్దనం ఒకటి, రెండు క్షణాలు ఆలోచిస్తూ ఊరుకుని, "దొంగ, అదిత్యను తాడుతో స్తంభానికి కట్టివేశాడు గదా! దాని ముడి ముందువైపున వున్నదా లేక వెనక వైపున వున్నదా?" అని ప్రశ్నించాడు.

కొమరయ్య వెంటనే, "నాకు బాగా గుర్తు! తాడు ముడి సరిగ్గా అదిత్య పాట్ట మీద వున్నది," అన్నాడు.

ఆ జవాబుకు జనార్దనం నవ్వి, "ఇకనేం, దొంగ అదిత్యే! వాడు తనను తాను స్తంభానికి కట్టుకున్నాడు గనకే, తాడుముడి ముందు వున్నది. దొంగ అయితే, వాడి చేతికి అందకుండా వెనక ముడి వేస్తాడు. ఇంకో సంగతేమంటే— దొంగ అయినవాడెవ్వడూ, ఒక మనిషిని స్తంభానికి కట్టి, ఇంటి తలుపులు దగ్గరకు వేసి పోడు. బయటనుంచి గొళ్ళెం పెడ తాడు," అని చెప్పాడు.

“అంతా బాగానే ఉన్నది. మరి, అదిత్య దొంగ అని రుజువు చేయడం ఎలా?” అని అడిగాడు కొమరయ్య.

జనార్దనం, అతడికి విం చేయాలి చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాడు కొమరయ్య, అదిత్యను కలుసుకుని, “చలపతి, తన ఇంట జరిగిన దొంగతనం గురించి, లోగడ కచేరీలో ఫిర్యాదు చేశాడు. రాత్రి గస్తీ తిరుగుతున్న రక్షకభటులకు, దొంగ ఒకడు దొరికాడు. కాని, వాడు పిచ్చి వాడిలా ప్రవర్తిస్తున్నాడట. ఇది నటనేమో అని వాళ్ళ అనుమానం. నువ్వు కచేరికి వచ్చి, వాణ్ణి చూసి గుర్తుపట్టాలి,” అన్నాడు.

కొమరయ్యతో కచేరికి వెళ్ళిన అదిత్య, అక్కడ పిచ్చి చూపులు చూస్తున్న మనిషిని చూస్తూనే, “వీడే, ఆ రాత్రి కత్తి చూపి నన్ను స్తంభానికి కట్టి, చలపతి గారిల్లు దోచుకున్న దొంగ. ఎలాగైతేనేం, దొంగ దొరికాడు!” అన్నాడు.

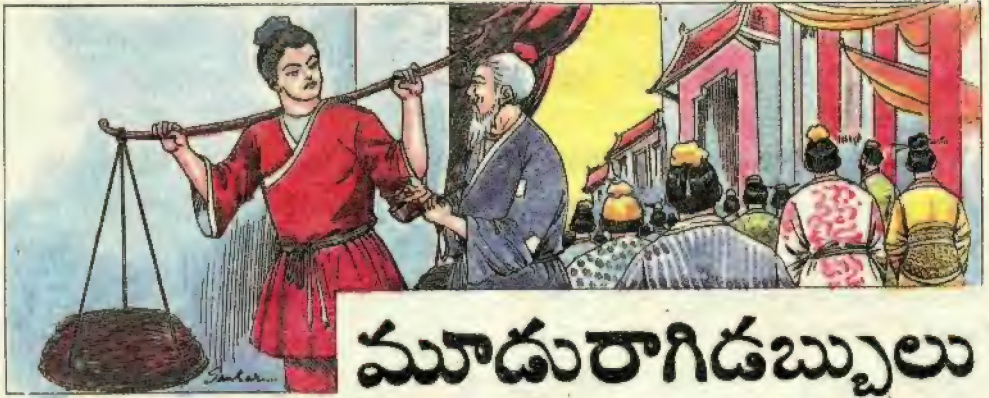
ఆ వెంటనే, పిచ్చివాడిలా నటిస్తున్న జనార్దనం, ఒక్క దూకున వచ్చి, అదిత్య మెడ వడిసి పట్టుకుని, “దొంగ దొరికిన మాట నిజం. అయితే, ఆ దొంగవు నువ్వే! తేళ్ళూ, జెర్రులూ పాకే చీకటి కొట్టో వేయమన్నావా? లేక నిజం ఒప్పుకుని దొంగిలించిన సొమ్ము తెచ్చియిస్తావా?” అన్నాడు.

అదిత్య నిలువెల్లా వణికిపోతూ, నేరం ఒప్పుకున్నాడు. ఒక రక్షకభటుడు వెంట రాగా, ఇంటికి పోయి దొంగిలించిన సొమ్ముతో కచేరికి తిరిగి వచ్చాడు. అయితే, వెండివస్తువులన్నీ అలాగే ఉన్నవి కాని, ఐదువందల రూపాయల నగదులో వంద రూపాయలు ఖర్చయిపోయినై.

జనార్దనం అతణ్ణి కటకటాలకు వెనక వున్న గదిలో వుంచమని రక్షకభటులకు చెప్పి, చలపతికి కబురు చేశాడు.

చలపతి పోయిన సొమ్ము దొరికినందుకు చాలా సంతోషించి, “ఇదంతా, మా అమ్మాయి పుట్టినవేళా విశేషం!” అన్నాడు.

మూడురాగిడబ్బులు

ఒక నగరంలో చాంగ్ అనే పొగాకు అమ్ముకునేవాడుండేవాడు. కావడిబద్దకు రెండు చివరలా వెదురు తట్టలు కట్టి, వాటిలో పొగాకు పెట్టుకుని, వీధులవెంట కేకలు పెడుతూ తిరిగి అమ్ముకునేవాడు. జనసమృద్ధమైన వీధులకుండా తిరుగుతూ చాంగ్ చాలా శ్రమపడి తన వృత్తి సాగించుకోవలసి వచ్చేది. అతను అమ్మే సరుకు సందులలోనూ, గొండులలోనూ అమ్ముడయ్యేది కాదాయె.

ఒకనాటి ఉదయం చాంగ్ కావడి భుజాన వేసుకుని, జనాన్ని తోసుకుంటూ పోతూ ఉండగా, చింకి దుస్తులు ధరించి ఉన్న ఒక వృద్ధుడు అతన్ని భుజం తట్టి ఆపి, "బాబూ, నా చిలుము నిండా పొగాకు నించుతావా?" అని అడిగాడు.

చాంగ్ అటూ ఇటూ చూశాడు. కావడి దించటానికి అవకాశం కనిపించలేదు.

ముసలివాడు మూడు రాగి డబ్బులు చూపాడు. నిజానికి చిలుము నిండే పొగాకుకు అది పెద్ద ధరే.

"ఈ రద్దీలో కావడి దించటం నావల్ల కాదు. నీ చిలుము నువ్వే నింపుకో తాతా," అన్నాడు చాంగ్.

ముసలివాడు తన బొటన వేలూ, చూపుడువేలూ ఉపయోగించి మూడుపట్లు తీసి చిలుములో జాగ్రత్తగా కూరాడు. ఆ కాస్త చిలుములో అంత పొగాకు పట్టి నందుకు చాంగ్ ఆశ్చర్యపోయాడు. అయితే, చిలుము ఇంకా నిండనే లేదు. వృద్ధుడు తట్టలో ఉన్న పొగాకంతా ఆ చిలుములోకి ఎలాగో పట్టించాడు.

చాంగ్ నోటమాట లేక, మోసం జరిగి నందుకు ఎంతగానో బాధపడుతూ, ఖాళీ అయిపోతున్న పొగాకు తట్టనూ, వృద్ధుణ్ణి చూస్తూ రాయిలా ఉండిపోయాడు.

వృద్ధుడు చాంగ్ దగ్గరవున్న పొగాకంతా ఖాళీ చేసేసి, మూడు రాగి డబ్బులూ చాంగ్ తట్టలో పెట్టి, చిలుము అంటించు కుని, జనంలో కలిసిపోయాడు. హతాశుడైన చాంగ్ చిరాకు పడుతూ ఇంటికి బయలుదేరాడు.

దారిలో అతనికి కావడి బరువెక్కు తున్నట్టనిపించింది. "గిట్టుబాటు కాని బేరంబరువు చేటంటారు," అనుకున్నాడు చాంగ్. కాని నిజంగానే వెనక ఉన్న తట్ట క్రమక్రమంగా చాలా బరువెక్కి, చాంగ్ తన కావడిని నిధికి ఒక పక్కగా దింపుకోవలసి వచ్చింది.

కావడి దింపి చూసేసరికి వెనక తట్ట నిండా రాగి డబ్బులున్నాయి. చాంగ్

చూస్తుండగానే వాటి సంఖ్య పెరుగు తున్నది! అతను చప్పున ఆ తట్టను రెండు చేతులా పట్టుకుని, కావడితో సహా సాధ్యమైనంత త్వరలో ఇంటికి వచ్చి పడ్డాడు.

అతను గడప తగిలి కంఠ పడేసరికి, రాగి డబ్బులన్నీ చిందరవందరగా నేల మీద పడ్డాయి. సరిగా ఊపిరి కూడా ఆడని స్థితిలో అతను వాటి నన్నిటిని పోగు చేసి తన కొయ్యపెట్టెలో పోసి, మూత వేసేశాడు.

తరవాత అతను ఇంటి బయటికి వచ్చి తాపీగా గాలి పీల్చుకుంటూ, జరిగినదాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాడు. కొద్దిసేపట్లోనే లోపలి నుంచి కంగ్ అని

Spakara

మోత వినిపించింది. అతను లోపలికి వెళ్ళి చూసేసరికి డబ్బు పెట్టె మూత పైకి లేచి ఉన్నది. పెట్టె పూర్తిగా నిండి దాని నుంచి రాగి డబ్బులు కింద పడు తున్నాయి. వాటి సంఖ్య ఇంకా పెరుగు తూనే ఉన్నది!

చాంగ్ ముక్కు గోక్కుని ఆలోచనలో పడ్డాడు. చివర కతను ఒక వడ్ల గాదె తెచ్చి, రాగి డబ్బులు అందులో పోశాడు. ఆ గాదె నిండింది. సాయంకాలం లోపల మూడు గాదెలు నిండాయి. కొంతసేపు కూడా తీరిక లేకుండా ఆ రోజు చాంగ్ కు చేతనిండా పని.

చాంగ్ పూర్తిగా సంతుష్టి చెందాడు. తాను ఇప్పుడు ధనికుడు. వీధుల వెంట తిరిగి పోగా అమ్ముకోనవసరం లేదు. అతను తనఖా వ్యాపారం చేయ నిశ్చయించాడు. దర్జాగా దుకాణంలో కూర్చుని తాకట్ల మీద జనానికి అప్పులివ్వటం తప్ప, తాను ఇంకే విధమైన శరీరకష్టం చేయ నవసరం లేదు!

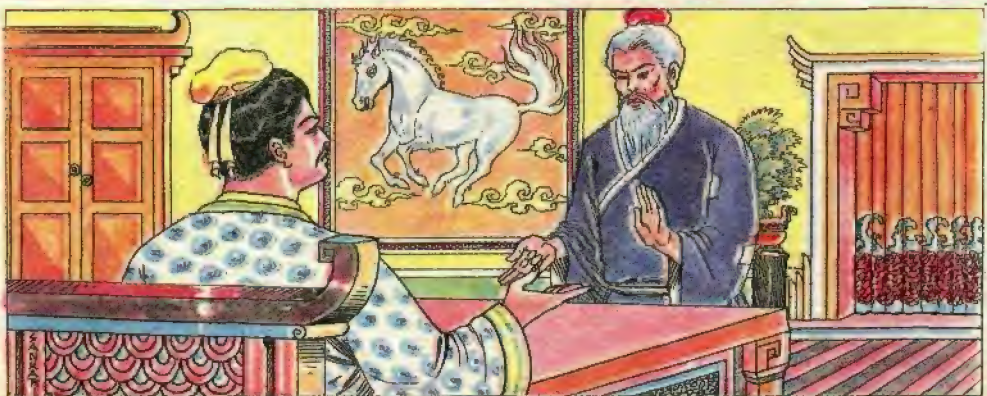
అతను తనఖా వ్యాపారం ప్రారంభించాడు. అది బాగా కలిసి వచ్చింది. కాని చిత్ర మేమిటంటే అతని ఖజానా పెట్టెలో రాగి డబ్బు లింకా పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. అందులో నుంచి ఎంత డబ్బు తీసినా తరుగు కనిపించటం లేదు. పెరుగు తూనే వున్నాయి.

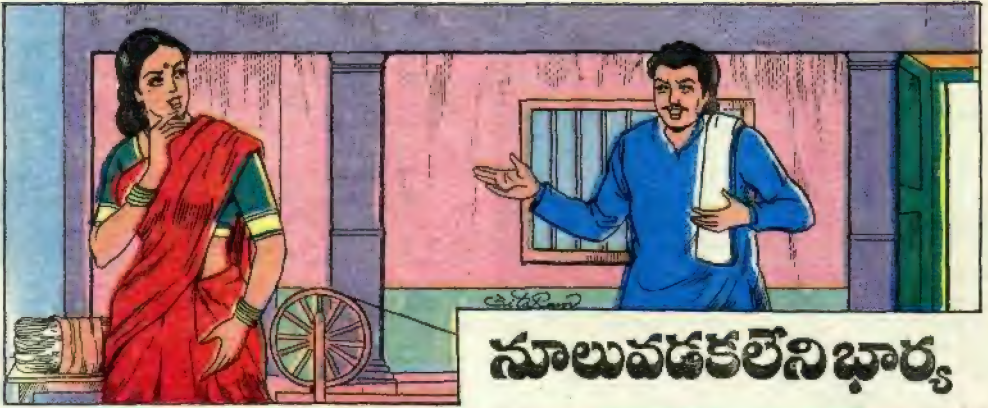
ఇలా ఉండగా ఒకనాడు అతని దుకాణానికి ఎవరో ఒక ముసలివాడు వచ్చి తన దగ్గరున్న కొన్ని వస్తువులు అతనికి అమ్మ జూపాడు. అవి ఏమంత విలువ గలవి కావు.

చాంగ్ వాటిని కొంతసేపు అటూ ఇటూ తిప్పి చూసి, "వీటికి ఏమియ్య మంటావు?" అని అడిగాడు.

ముసలివాడు తడుపుకోకుండా, "మూడు రాగి డబ్బు లియ్యి," అన్నాడు.

చాంగ్ ముసలివాడికి మూడు రాగి డబ్బులూ ఇచ్చేశాడు. అటు పిమ్మట చాంగ్ పెట్టెలో రాగి పెరగటం మానేసింది.

నూలువడకలేని భార్య

ఒక నగరంలో ఒక సంపన్నుల ఇంట ఒక అందమైన అమ్మాయి ఉండేది. అదృష్టవశాత్తూ ఆమెకు మంచి సంబంధమే కుదిరింది. వరుడు పొరుగు సీమవాడైనప్పటికీ ధనికుడు, అందగాడు. పిల్లకు యువకుడూ, యువకుడికి పిల్లా నచ్చారు. అందుచేత వారిద్దరికీ సలక్షణంగా పెళ్ళి చేసి తల్లిదండ్రులు పిల్లను భర్తవెంట అత్తవారింటికి పంపారు.

కొద్దినెలలు భార్య భర్తలు సుఖంగా కాపరం చేసినాక, భర్త ఒకనాడు ఒక రాత్తునూ, బుట్టెడు ఏకులూ తెచ్చి భార్య ముందు పెట్టి, "రోజూ నూలు వడుకు! దారం సన్నగా ఉండాలి, పురి సమంగా ఉండాలి," అన్నాడు.

భార్య తెల్లమొహం వేసి, "ఏమిటిది? నేను రోజూ రాత్తుం మీద నూలు వడకాలా?" అంది.

"అవును. నాకు ఏటా కావలసిన రెండు జతల ధోవతులూ, కండువాలూ నువ్వు వడికిన నూలుతోనే నేయించుకుంటాను," అన్నాడు భర్త.

"నాకు నూలు వడకటం చేతకాదు!" అన్నది భార్య.

పనిమంతురాలైన ఆడదానికి నూలు వడకటం రాదంటే భర్త నమ్మలేదు; సోమరితనంకొద్దీ తన భార్య ఆ విధంగా తనతో బొంకుతున్న దనుకున్నాడు.

"చాల్లే, పిచ్చిమాటలు చెప్పక, రోజూకు ఆరు విచ్చల నూలు తీసి మరీ నాకు చూపించాలి, తెలిసేందా!" అంటూ భర్త బయటికి వెళ్ళిపోయాడు.

పుట్టెడు దిగులుతో భార్య రాత్తుం ముందు కూచుని, నూలు తీయ యత్నించింది. కాని ఆమెకు అభ్యాసం లేకపోవటం చేత మాటిమాటికి నూలు తెగిపోతూ ఆ

ఉంచాలి. అలా చెయ్యకపోయావో నేను అన్నంతవని చేస్తాను!" అన్నాడు భర్త భార్యతో.

భార్యకు పుట్టెడు దిగులు పట్టుకున్నది. తన పుట్టింట రాట్నమే లేదు. అందుచేత ఆమె ఎన్నడూ దారం తీసిన పాపాన పోలేదు. తన భర్త ఉండే సీమలో ప్రతి ఆడదీ దారం తీస్తుంది. అందుచేత ఇక్కడి వారు దారం తీయలేని స్త్రీలను గౌరవించరు. తన భర్త వెళ్ళిపోయినాక భార్య విచారంతో వెళ్ళి తమ ఇంటిపక్కన ఉండే మైదానంలో ఒక పెద్ద బండరాతి పైన కూచున్నది.

కొంతసేపటికి ఆమెకు ఎక్కడి నుంచో చిన్నగా మాటల నవ్వడి, నవ్వులూ వినిపించాయి. చుట్టూ చూస్తే ఎక్కడా జనం పొడలేదు. చుట్టుపక్కల శ్రద్ధగా అలకించగా ఆ మాటలూ, నవ్వులూ తాను కూచున్న రాతికింది నుంచి వస్తున్నట్టు తోచింది.

భార్య రాతిపైనుంచి లేచి అతి కష్టం మీద ఆ రాతిని పక్కకు తోసింది. దాని కింద తాను పట్టేపాటి బిలం కనిపించింది. ఆమె ఆ బిలంలోకి వెళ్ళింది. లోపల విశాలమైన గదిలాటిది ఉన్నది. ఆ గదిలో ఆరుగురు మరుగుజ్జులైన స్త్రీలున్నారు. వారు చూడటానికి అయిదారేళ్ళ ఆడపిల్ల

నూలు ఒకచోట మందంగా, ఒకచోట సన్నగా పురి లేకుండా, మరొకచోట ఉండలు ఉండలుగా వచ్చింది.

ఆ రోజు సాయంత్రం భర్త పొలా న్నుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి ఆమె ఒక విచ్చ కూడా తీయలేదు.

భర్త ఆ దారం చూస్తూనే, భార్య మీద మండిపడ్డాడు.

"వేళాకోళమా? ఇలా చేశావంటే నిన్ను వదిలేసి బుద్ధిగా నూలు వడికేదాన్ని చేసుకుంటాను. ఏమనుకున్నావో! రేపు ఉదయమే నేను పనిమీద పట్నం పోతున్నాను. మళ్ళీ పది రోజుల్లో వస్తాను. ఈలోపుగా బుట్టెడు ఏకులూ దారం తీసి

లంతే ఉన్నారు. అందరి ముందూ చొమ్మి రాబ్బా లున్నాయి. ఆ స్త్రీలు వాటిని వాయువేగంతో తిప్పతూ, క్షణానికొక ఏకుచొప్పున తీసుకుని సాలెగూడు దారం లాటి దారాన్ని తీసి, ఒక పక్కగా పొగు వేస్తున్నారు. వాళ్ళను చూస్తూనే భార్య అశ్చర్యపోయింది.

ఆ ఆరుగురి మూతులూ ఒక పక్కకు తోసుకుపోయి ఉండటం భార్య గమనించింది. వారు అంత వేగంతో దారం తీస్తూ కూడా తమలో తాము మాట్లాడుకుంటున్నారు. వంకరమూతులతో పెద్దగా నవ్వు తున్నారు.

భార్య వారిని పలకరించి, "అమ్మా, మీరెవరో నేనెరగను, కాని మీరు ఎంతో

సులభంగా దారం తీసే పద్ధతి చూస్తే నాకు చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉన్నది. మీకున్న శక్తిలో నాకు సూర్యపంతు ఉన్నా నాకి విచారం లేకపోను!" అంటూ, భర్త పట్నం వెళ్ళేముందు తనతో అన్న మాటలు తలుచుకుని బావురుమన్నది.

ఆ ఆరుగురు స్త్రీలు రాబ్బాలు తిప్పటం మానేసి, "విమటమ్మా నీకు వచ్చిన కష్టం?" అని అడిగారు.

ఆమె వారితో తన భర్త పెట్టిన నియమం గురించి చెప్పి, "మావారు ఇంటికి వచ్చే సరికి ఈ బుట్టెడు ఏకులూ నూలుతీసి ఉంటే నేగాని నా పరువు దక్కదు. తరవాత సంగతి దేవుడెరుగు!" అన్నది విచారంగా.

ఆ స్త్రీలు నవ్వి, "ఈ మాత్రానికి విచారం దేనికమ్మా? మేము ఏకులు వడికిపెడతాంలే. నీ భర్త వచ్చే రోజు ఉదయం మమ్మల్ని కేక వేశావంటే మేము వచ్చి కొద్ది నిమిషాలలో నీ పని పూర్తి చేస్తాం. మాకుమాత్రం ఒక పూట మీ యింట ఇంత భోజనం పేట్టు, చాలు!" అన్నారు.

భార్య అలాగే చేసింది. భర్త వచ్చే రోజు ఆ స్త్రీలు వచ్చి అతి సన్నని దారం తీసి ఇంత ఎత్తున పొగు వేశారు.

భర్త వచ్చాడు. మూతి వంకర స్త్రీలను చూసి భార్యతో, "వీరవరు?" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"మన పొరుగువాళ్ళే. నాకు తోడుగా వచ్చారు. భోజనం చేసి మరీ వెళ్ళ మన్నాను!" అన్నది భార్య.

తరవాత కాస్సేపటికి అందరూ భోజనం లకు కూచున్నారు. ఆ స్త్రీలు మాట్లాడినా, నవ్వినా మూతి ఒక పక్కకు తోసుకు పోతూండటం గమనించి భర్త, వాళ్ళను,

"ఏమమ్మా, మీ అందరి మూతులూ అలా ఒక పక్కకు తోసుకుపోయాయి. అది మీ పుటకతీరా లేక అందుకు వేరే ప్రత్యేక మైన కారణం ఏదైనా ఉన్నదా!" అని అడిగాడు.

"ఉదయం లేచింది మొదలు రాత్రి పడుకోబోయేదాకా నూలు వడికి, వడికి, వడికి మా మూతులు వంకరపోయాయి, నాయనా! అంతకన్న వేరే కారణం ఏమీ లేదు!" అన్నారు ఆ స్త్రీలు.

వారు వెళ్ళిపోయాక, భర్త భార్య మొహాన్ని పరీక్షిగా చూశాడు. ఆమెది అందమైన మొహం. అందులోనూ మూతి చక్కగా తీర్చిదిద్దినట్టున్నది.

"ఏమే, ఇదివరకు, ఏం వడికావో వడికావు, ఇకముందు నువ్వు రాట్నం ముందు కూచోవటానికి వీల్లేదు! అంతే!" అంటూ భర్త రాట్నాన్ని అటకమీదికి ఎక్కించేశాడు.

భార్య బతుకుజీవుడా అనుకుని ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచింది.

ప్రకృతి వింతలు:

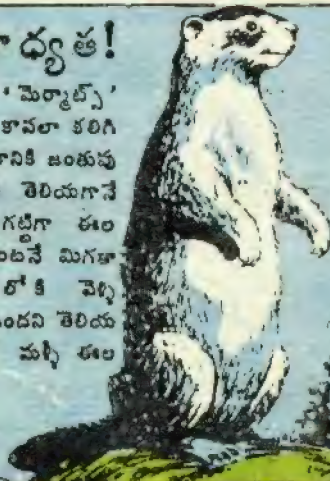

పెద్దపెద్ద ఆకులు

మాస్కరీన్ దీవులలోని (లాపియా
సామ్) లాఫ్టజెలకూ, అమెజాన్
ప్రాంత పెదురుజాతి లాఫ్టజెలకూ
(టాంబూసామ్) పెద్ద పెద్ద ఆకులు
ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క ఆకు పొడవు
దాదాపు 3 మీటర్లుగలవరకూ వుంటుంది.

కావలా బాధ్యత!

వందకొమ్మ జాతికి చెందిన 'మెర్మాల్డ్' జంతువులు, ఎప్పుడూ ఒక కావలా కలిగి వుంటాయి. కనుకనే వేటాడడానికి జంతువు గాని, వక్షిగాని వస్తున్నదని తెలియగానే కావలాకానే 'మెర్మాల్డ్' గట్టిగా ఈల వేస్తుంది. ఈల విన్న వెంటనే మిగతా మెర్మాల్డ్ బొరియల్ లోకి వెళ్లి పోతాయి. అపాయం తొలగించిన తెలియ గానే కావలాకానే మెర్మాల్డ్ మళ్ళీ ఈల వేస్తుంది.

గత 600 మిలియన్ సంవత్సరాలలో
దాదాపు 2000 సార్లు భూమి—లఘుగ్రహ
(అస్టెరాయిడ్) ఘర్షణలు జరిగినట్లు
చెబుతారు.

లఘుగ్రహ
ఘర్షణలు

విజయచిత్ర

ఇంటిల్లిపాదినీ ఆనందింపజేసే
నకుటుంబ సినీ మాసపత్రిక

విజయచిత్ర

ఇప్పుడు మరింత ఆకర్షణీయంగా
సైజులో... గెటప్ లో... శీర్షికలలో
కొత్తదనాన్ని సంతరించుకుని
వెలువడుతోంది!

వెంటనే ఓ కాపీ కొని చదవండి
ప్రతి ప్రతీ చదివి దాచుకుని
చదివింపజేసే పత్రిక
ఇదేనని మీరే అంటారు!!

విడిప్రతి:

రూ.4/-

సంవత్సర చందా:

రూ.48/-

వివరాలకు:

విజయా బుక్ హౌస్,

చందమామా బిల్డింగ్స్, మద్రాసు—600026

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 50 లు

ఈ పోటీల వ్యాఖ్యలు 1989 ఫిబ్రవరి నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

M. Natarajan

M. Natarajan

★ పై పోటీలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ దినెంబర్ నెల 15వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ ఆద్రనుకు పంపాలి: - చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

బ్రక్స్టోన్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటీ: మహాత్ములకు నా పదనాలు! రెండవ పోటీ: శాంతి, అహింసలే నా సాధనాలు!!

పంపినవారు: కె. బాలాశీవిరత్, నక్కన్నారాయణపురం, విజయవాడ-520 011 (ఆం. ప్ర)

బహుమతి మొత్తం రు. 50/- నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చందమామ

ఇండియాలో సంవత్సర చందా : రూ. 36-00

చందా పంపవలసిన చిరునామా:

డాబ్లెస్ ఎబిస్సీస్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడపళని, మద్రాసు-600 026.

ఇతర దేశాల చందా వివరాలకు రాయండి:

చందమామ పబ్లికేషన్స్, చందమామ బిల్డింగ్స్, వడపళని, మద్రాసు-600 026

Printed by B.V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., 188 N.S.K. Salai, Madras 600 026 (India) and Published by B. VISHWANATHA REDDI on behalf of CHANDAMAMA PUBLICATIONS, Chandama Buildings, Vadapalani, Madras 600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adapting them in any manner will be dealt with according to law.

మీ పాపాయికి అందించండి సెరిలాక్ లాభం

తొలిసారిగా ఘన పదార్థాలను ఇస్తూ

4 నెలల నుంచీ మీ పాపాయికి, పాలతో బాటు మన పదార్థాలు
కావాలి. సెరిలాక్ లాభాన్నీ అందించండి.
పోషకాహార లాభం : సెరిలాక్ ప్రతీ మోతాదులోనూ మీ
పాపాయికి కావలసిన పోషక పదార్థాలు, ప్రోటీన్లు,
కార్బోహైడ్రేట్లు, కొవ్వు పదార్థాలు, విటమిన్లు, ఖనిజాలు అన్నీ
వున్నాయి. అన్నీ సమ సోఫల్డ్ వున్నాయి.
రుచీ లాభం : పాపాయిలకు సెరిలాక్ రుచి ఇష్టం.
సమయం ఆదా లాభం : సెరిలాక్ ముందుగా వండినది.
దానితో పాలు, పంచదార వున్నాయి. దానిని పెచ్చటి నీటితో
కలిపితే చాలు.
ఎంపిక లాభం : ఎండుకునేందుకు మూడు రకాల సెరిలాక్
వుంటే.
మీ పాపాయికి సమతుల్యం పోషకాహారాన్నీ
అందించేందుకూ, తయారుచేయటంలో పరిశుభ్రతను
పాటించేందుకూ, డబ్బా మీద సూచనలను జాగ్రత్తగా
పాటించండి.

6 మాసాలు నించీ

4 మాసాలు నించీ

6 మాసాలు నించీ

ఉచితం
సెరిలాక్ బేబీ కేర్ బుక్
వ్రాయండి. సెరిలాక్
పోస్ట్ బాక్స్ నెం 3
న్యూ ఢిల్లీ 110008

సెరిలాక్ రక్షణ: పోషకాహారంతో పరిపూర్ణం-ఎంతో రుచికరం

No share prices,
no political fortunes, yet...

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

— from an IMRB survey
conducted in Oct. 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow.

It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth—40% from cover to cover, 42% more than half the magazine.

More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection.

Isn't it time you discovered why?

**THE
HERITAGE**

So much in store, month after month.

nutrine
OLÉ
FRUIT GUM

THE TASTE GOES

BOOM